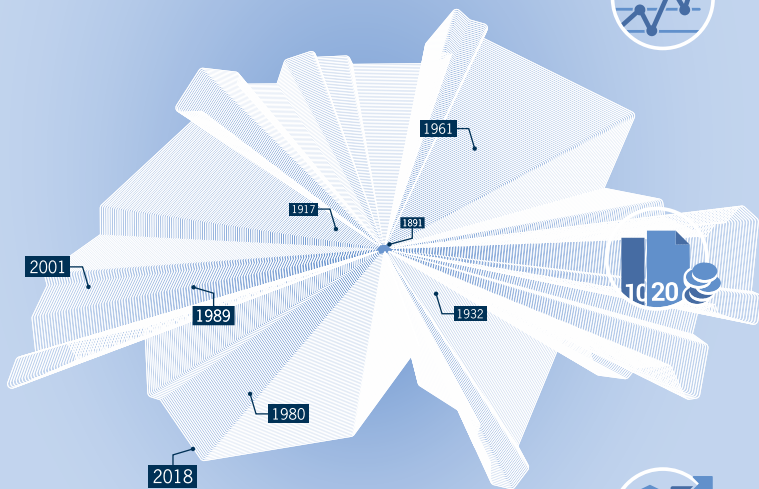

2018

00

Basas statisticas e survistas

Neuchâtel 2018

Survista statistica da la Svizra 2018

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Departament federal da l'intern DFI
Uffizi federal da statistica UST

Uffizi federal da statistica

Espace de l'Europe 10
CH-2010 Neuchâtel

Infurmaziuns:

Telefon +41 58 463 60 11

Empustaziun da publicaziuns:

Telefon +41 58 463 60 60

Telefax +41 58 463 60 61

www.statistik.admin.ch

Decleraziun dals segns:

Trais puncts (...) empè d'ina cifra signifitgan che quella è nunenconuscenta, perquai ch'ella n'è (anc) betg eruida.

In stritg (–) empè d'ina cifra stat per la valur «absolut nulla».

Ina cifra provisorica vegn inditgada cun il segn elevà «p».

Abreviaziuns dals chantuns:

Vesair explicaziuns en la tabella pagina 4.

Arrundament:

En general vegnan las valurs arrundadas si resp. giu senza prender resguard dal total. En cas da differenzas tranter summas parzialas adidas ed il total na vegnan las singulas valurs damai betg adattadas.

Funtaunas:

En la reproducziun da resultats statistics han ins per ordinari desisti d'inditgar las funtaunas. Infurmaziuns correspondentas chattais Vus en il portal statistic da la Svizra sut www.statistik.admin.ch

Editur:

Uffizi federal da statistica

Secziun diffusiu e publicaziuns

Mars 2018. Cumpara en rumantsch, tudestg, franzos, talian ed englais.

Concepziun:

Bernhard Morgenthaler †, Armin Grossenbacher

Redacziun:

Etienne Burnier

Grafica, layout:

Daniel von Burg, Etienne Burnier

Chartas:

Sabine Kuster

Translaziun:

Dal text original: Lia Rumantscha, Cuira

Actualisaziun: Chanzlia federal, Berna

Pagina dal titel:

Gautier Rebetez

Concept grafic:

Roland Hirter, Berna

Numer d'empustaziun:

024-1800

ISBN:

978-3-303-00577-4

Cuntegn

Pled Sin Via	3
Populaziun	4
Spazi ed ambient	9
Lavur e salari	11
Economia publica	14
Pretschs	16
Industria e servetschs	17
Agricultura e selvicultura	20
Energia	21
Construir ed abitar	22
Turissem	23
Mobilitad e traffic	24
La Svizra e l'Europa	26
Bancas, assicuranzas	28
Segirtad sociala	29
Sanadad	32
Scolaziun e scienza	34
Cultura, medias e societad d'infurmaziun	37
Politica	39
Finanzas publicas	41
Criminalitad e dretg penal	43
Situaziun economica e sociala da la populaziun	45
Svilup durabel	49
Disparitads regiunalas	50
La Svizra e ses chantuns	51

Stimadas lecturas, stimads lecturs,

Ils onns suondan in l'auter, ma na sa differenzieschan betg exnum. Entant che la populaziun ha la tendenza da s'augmentar, principalmain en ils centers urbans, è il product naziunal brut tut tenor ubain en ina fasa da creschientscha ubain en ina fasa da regressiun. Er il dumber da pernotaziuns en ils hotels variescha e la mobilitad quotidiana s'augmenta cuntinuadamain. Quest'ovra porscha in purtret multitematic davart la situaziun en Svizra durant ils ultims onns. Ella cuntegna cartas, texts, graficas e tabellas ch'illustreschan las tendenzas las pli impurtantas en ils differents secturs. La statistica represchenta la societad. Tge ch'è l'interessant vi da la statistica n'èn betg necessariamain las cifras, mabain ils messadis concernent la societad ch'ella ans transmetta – messadis davart las relaziuns tranter ils individis en Svizra, ma er en lur interacziuns da l'autra vart da noss cunfins.

L'onn 2018 è in'onn da giubileum per l'UST, damai che l'Annuari statistic da la Svizra – l'autra publicaziun exemplarica da l'UST che cumpara ensemen cun la publicaziun avant maun – festivescha quest onn 125 onns. Ultra da diversas innovaziuns davart las qualas Vus chattais intginas explicaziuns sin la pagina davos da questa publicaziun, porscha el a quest'ocasiun ina cuverta tut speziala, precis sco questa Survista.

Quest onn è medemamain disponibla ina versiun digitala da la Survista che permetta ina visualisaziun optimala sin ils apparats electronics sco las tavlettas ed ils telefonins – grazia ad in'adattaziun automatica da las paginas a la grondezza dals visurs. Ses cuntegn è identic a quel da la versiun stampada. La versiun digitala è dentant enritgida d'elements interactivs. Las cartas èn pli interactivas e pussibiliteschan da leger infurmaziuns cura ch'ins maina il cursur sin las differentas unitads geograficas. Insaquantas graficas animadas cumpletteschan la purschida. Ina purschida interactiva che vegn a partir da quest onn a sa sviluppar pli e pli fitg sin nossa pagina d'internet.

Il rumantsch, la quarta lingua naziunala da la Svizra, è medemamain represchentada quest onn. Cun la cumpariziun da l'Annuari e da la Survista vegn augmentà il dumber da paginas en questa lingua. Da qua d'envi vegn preschentà per mintgina da las 21 tematicas statisticas in'infografia cun las cifras las pli impurtantas.

Datas pli detagliadas davart ils temas che vegnan tractads en questa Survista e bleras autras infurmaziuns chattais Vus sin nossa pagina d'internet www.statistik.admin.ch, numnadamain numerusas graficas, publicaziuns, cartas e tabellas che Vus pudais er telechargiar da nossa banca da datas stat-tab.

Jau As giavisch bler plaschair sin Voss viadi d'exploraziun da la Svizra a travers las cifras, As envid a scuvrir er noss Annuari statistic ed a navigar sin nossa pagina d'internet.

Georges-Simon Ulrich

Directur
Uffizi federal da statistica (UST)

Neuchâtel, mars 2018

Populaziun residenta permanenta en ils chantuns l'onn 2016

La fin da l'onn	Total en 1000	Esters en %	Citadins en %	Speszezza per km ²	Creschientscha 2010–2016 en %
Svizra	8 419,6	25,0	84,6	210,5	7,0
Turitg (ZH)	1 488,0	26,6	99,3	895,9	8,4
Berna (BE)	1 026,5	16,1	74,6	175,8	4,8
Lucerna (LU)	403,4	18,4	63,8	282,3	6,8
Uri (UR)	36,1	11,9	88,4	34,2	2,0
Sviz (SZ)	155,9	20,7	82,0	183,1	6,2
Sursilvania (OW)	37,4	14,7	27,4	77,8	5,0
Sutsilvania (NW)	42,6	14,2	50,7	176,3	3,7
Glaruna (GL)	40,1	23,7	76,2	59,0	4,0
Zug (ZG)	123,9	27,5	100,0	598,3	9,6
Friburg (FR)	311,9	22,4	74,3	195,8	12,0
Soloturn (SO)	269,4	22,0	86,1	340,9	5,5
Basilea-Citad (BS)	193,1	35,8	100,0	5 225,2	4,4
Basilea-Champagna (BL)	285,6	22,3	97,6	551,7	4,1
Schaffusa (SH)	80,8	25,9	89,8	270,9	5,8
Appenzell Dadora (AR)	55,0	16,2	76,5	226,3	3,7
Appenzell Dadens (AI)	16,0	11,1	0,0	92,8	2,0
Son Gagl (SG)	502,6	23,8	82,5	257,6	4,9
Grischun (GR)	197,6	18,5	44,8	27,8	2,6
Argovia (AG)	663,5	24,7	85,1	475,6	8,5
Turgovia (TG)	270,7	24,5	67,2	313,6	9,0
Tessin (TI)	354,4	28,1	92,0	129,3	6,2
Vad (VD)	784,8	33,6	89,6	278,2	10,0
Vallais (VS)	339,2	23,2	75,5	65,1	8,5
Neuchâtel (NE)	178,6	25,6	89,8	249,1	3,8
Genevra (GE)	489,5	40,2	100,0	1 991,4	6,9
Giura (JU)	73,1	14,6	53,2	87,2	4,4

Populaziun residenta permanenta en las citads grondas l'onn 2016

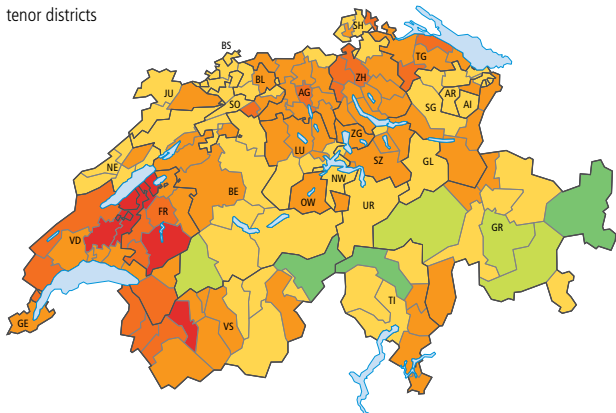
	Citad		Agglomeraziun	
	en 1000	Creschientscha 2010–2016 en %	en 1000	Creschientscha 2010–2016 en %
Turitg	402,8	8,0	1 354,1	8,4
Genevra	199,0	6,1	585,4	7,5
Basilea	171,0	4,8	545,3	4,6
Losanna	137,8	7,8	415,6	9,6
Berna	133,1	7,0	415,5	6,0
Winterthur	109,8	8,4	140,2	7,9
Lucerna	81,6	5,3	228,3	5,8
Son Gagl	75,5	3,5	166,4	3,7
Lugano	63,9	6,1	151,7	7,4
Bienna	54,5	6,4	105,4	5,9

La populaziun è per gronda part urbana

84,6% da la populaziun abitan oz (2016) en territoris cun caracter urban (territori central urban e territoris sut l'influenza dals territoris centrals urbans). Circa la mesadad da la populaziun abita en ina da las tschintg agglomeraziuns las pli grondas da la Svizra (Turitg, Genevra, Basilea, Berna e Losanna). En ils territoris cun caracter urban è la creschientscha da la populaziun pli marcanta che ordaifer l'influenza dals territoris centrals urbans il 2016 (2015: +1,2% envers +0,7%).

Creschientscha da la popolaziun 2010–2016

tenor districts

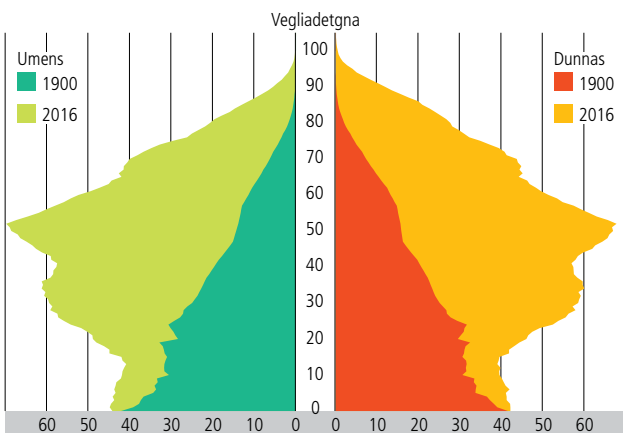

Midadas da la popolaziun residenta permanente, en % CH: +7,0

≤ -2,5	-2,4 – -0,1	0,0 – 4,9	5,0 – 9,9	10,0 – 14,9	≥ 15,0
--------	-------------	-----------	-----------	-------------	--------

Structura da vegliadetgna da la popolaziun

Dumber da personas en 1000

Ina societad pli e pli veglia

En il decurs dal 20avel tschientaner è la quota da las personas attempadas (65 onns e pli vegl) creschida, entant che la quota dals giuvenils (sut 20 onns) e da las personas en la vegliadetgna da gudogn (20 fin 64 onns) è sa sbassada. La furma da la piramida da vegliadetgna è sa midada d'ina «piramida» en in «pign» (2016); là domineschan surtut las annadas 1940 fin 1971 cun bleras naschientschas. La generaziun dals giuvenils è plitost flailva e l'inveteraziun vegn a cuntinuar. Igl è da quintar che la quota da las personas che han 65 onns e dapli crescha fin l'onn 2045 da 18,1% (2016) sin pli che 26%. L'augment da la popolaziun en Svizra è d'attribuir en il ultims decennis surtut al surpli d'immigraziuns e mo per ina pitschna part al surpli da naschientschas.

Naschientschas vivas il 2016

Total	87 883
Mats per 100 mattas	104,6
Quota da naschientschas vivas ordaifer la letg en %	24,2
Dumber media dals uffants per donna ¹	1,5

1 Dumber dals uffants che ina donna parturescha en il decurs da sia vita, sch'ins prenda sco basa ils dumbers da naschientschas tenor vegliadetgna en l'onn observà

Mortoris il 2016

Total	64 964
Vegliadetgna	
0–19 onns	475
20–39 onns	841
40–64 onns	7 407
65–79 onns	16 264
≥80 onns	39 977

Migraziuns internaziunalas il 2016

Immigraziun	191 683
da quellas esters	167 407
Emigraziun	120 653
da quellas esters	90 088
Saldo da migraziun	71 030
Svizzers	-6 289
Esters	77 319

Migraziuns internas² il 2016

Total arrivads e partids 521 521

2 Migraziuns tranter las vischnancas politicas, senza migraziuns entaifer ina vischnanca

Maridaglias il 2016

Total	41 646
Svizzer/Svizra	19 821
Svizzer/Estra	8 239
Ester/Svizra	6 879
Ester/Estra	6 707
Vegliadetgna media tar la maridaglia	
Umens nubils	32,0
Dunnas nubilas	29,8

Divorzis il 2016

Total	17 028
Cun uffants minorens (%)	46,9
Durada da la lètq	
0–4 onns	2 020
5–9 onns	4 183
10–14 onns	3 356
15 onns e dapli	7 469
Cifra da divorzis en total ³	41,5

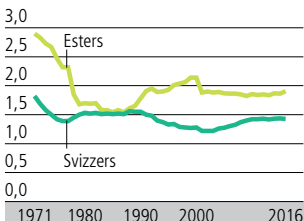
3 Quota da las lètqs che vegnan spartidas baud u tard, sch'ins sa basa sin il cumportament da divorzi en l'onn observà

Naschientschas da plirs uffants⁴ il 2016

Total	1 708
da quellas naschientschas da schumellins	1 668

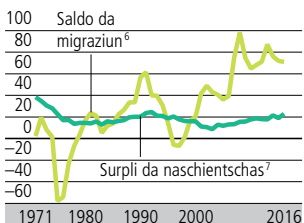
4 Total da naschientschas; vivas e parts morts

Dumber da naschientschas total⁵

5 Uffants en media per donna; vesair annotaziun 1

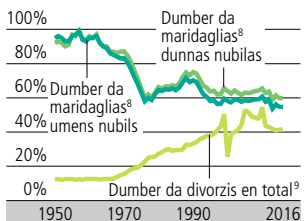
Saldo da migraziun e surpli da naschientschas en 1000

6 Fin 2010 inclus midada da status, a partir dapi il 2011 inclus cunfins da la populaziun residenta na permanenta

7 Naschientschas vivas minus mortoris

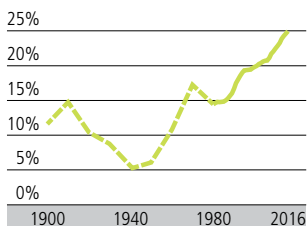
Maridaglias e divorzis

8 Quota (%) da las dunnas resp. dals umens nubils sut 50 onns, che vegnan a maridar baud u tard, sch'ins sa basa sin il cumportament da maridar en l'onn observà

9 Vesair annotaziun 3. A partir da 2011, ils divorzis tranter dus personas esters èn betg tut registradas

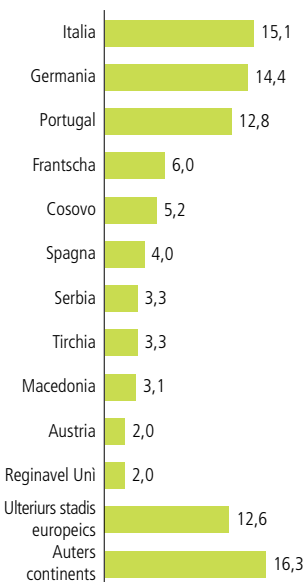
Quota da la populaziun residenta permanenta estra

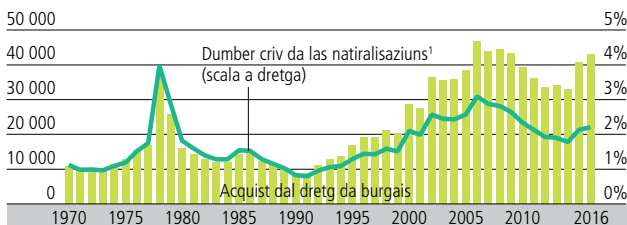
Popolaziun residenta permanenta e non permanenta estra tenor permessiun da dimora il 2016

	en 1000
Total	2 178,9
Dimorant (attest B)	689,7
Domicilià (attest C)	1 297,2
Funcziunaris internaziunals e diplomats	29,4
Dimorant temporar (attest L)	86,7
Requirent d'asil (attest N)	31,4
Persunas admissas provisoricamain (attest F)	36,9
Betg attribui	7,5

Popolaziun residenta permanenta estra tenor nazionalitad 2016 en %

Acquist dal dretg da burgais svizzer

¹ Dumber dals acquisti dal dretg da burgais sin basa da 100 dimoras e persunas cun ina permessiun da domicil sin l'entschatta da l'onn

La populaziun estra: dapli da la mesadad è naschida en Svizra u è domiciliada qua dapi passa 10 onns

25% da la populaziun residenta permanenta en Svizra èn estras ed esters. Dapli da la mesadad da las abitantas e dals abitants senza passaport svizzer (54,9%) vivan dapi 10 onns u dapli en il pajais u èn gia naschids qua. L'onn 2016 èn 42 937 persunas (2,2% da la populaziun residenta permanenta estra) daventadas burgaisas svizras. La populaziun estra è giuvna: da 100 persunas en la vegliadetgna da gudogn (20 fin 64 onns) han mo 11 persunas 65 onns e dapli (Svizzers: 37). 29,9% dals uffants naschids en Svizra han ina nazionalitad estra. Il 2016 è il dumber da las immigraziuns è sa augmentada per 1,7% visavi l'onn precedent. 54% dals immigrads derivan da pajais commembers da l'UE resp. da l'EFTA.

Las furmas da la convivenza sa midan

Dal 2013–2015 eran be 29% da las chasadas privatas dal tip «en partenanza cun uffants». En las chasadas cun almain in uffant sut 25 onns vivan 14% famiglias monogenitorialas e 5.5% famiglias da patchwork. Questas cifras autas èn il resultat da blers divorzis (17 028 l'onn 2016) ed ultra da quai è bunamain sa dublà il dumber da naschientschas illegitimas tranter l'onn 2000 e 2016 dad 11% sin 24%. La decisiun da sa maridar e fundar ina famiglia vegn tratga adina pli tard. Ella sa è spustada tar las dunnas da 24 onns (1970) a 30 onns (2016) e tar ils umens da 26 a 32 onns; la vegliadetgna da las mammas tar la naschientscha è muntada da 25 a 31 onns.

Il «model dal nutrider sulet» burgais tradiziunal è oz l'excepziun: l'onn 2016 han circa 8 da 10 mammas en chasadas da pèrs in'activitad da gudogn.

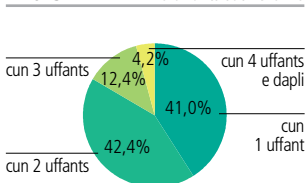
En las bleras famiglias vala anc adina: la lavur da gudogn prestan surtut ils babs (per regla a temp cumplain), il tegnairchasa e la lavur da famiglia è oravant tut l'incumbensa da las mammas.

Chasadas privatas il 2015 en 1000

Total	3 623,3
Chasadas d'ina persuna	1 273,8
Chasadas da famiglias	2 323,7
Pèrs senza uffants	995,9
Pèrs cun uffants	1 028,4
Geniturs sulets cun uffants	218,5
Chasadas senza relaziuns famigliaras	80,8

Chasadas da famiglias cun uffants il 2015

Mo uffants sut 25 onns

Linguas principalas il 2015¹ en %

Tudestg	64,1
Franzos	22,7
Talian	8,4
Rumantsch	2,5
Englais	2,7
Portugais	3,7
Albanais	2,3
Serb e croat	5,4
Spagnol	1,1
Linguas tircas	0,6
Ulteriuras linguas	5,8

¹ Populaziun residenta permanenta a partir da 15 onns in ina chasada privada. Pussaivel da numnar pliras linguas

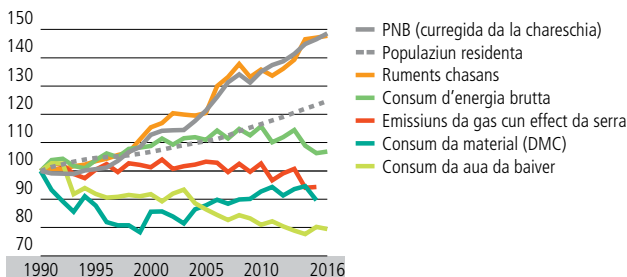
Appartegnientscha religiosa il 2015² en %

Protestant	24,9
Catolic-roman	37,3
Autras cuminanzas cristianas	5,8
Cuminanzas religiusas giudaicas	0,2
Cuminanzas islamicas	5,1
Autras baselgias e cuminanzas religiusas	1,4
Nagina appartegnientscha	23,9
Senza indicaziun	1,3

² Populaziun residenta permanenta a partir da 15 onns in ina chasada privada

Utilisaziun da las resursas ed emissiuns

Index 1990=100

Per ordinari van la creschientscha da l'economia e la creschientscha da la populaziun maun en maun cun in augment dal consum da las resursas naturalas e da las emissiuns – nun che las modas da cumporment vegnian midadas u ch'il progress tecnologic procura per ina meglra effizienz. Quai la quantidad da ruments chasans che resulta correspunda circa al svilup dal product naziunal brut PNB. Autra è la situaziun per exempel tar las emissiuns da gas cun effect da serra ch'èn restadas relativ constantas dapi l'onn 1990. Tar il consum d'aua da baiver han ils basegns d'ina populaziun e d'ina economia creschenta schizunt pudì vegnir cuvrids cun in engaschament pli pitschen.

Utilisaziun dal terren

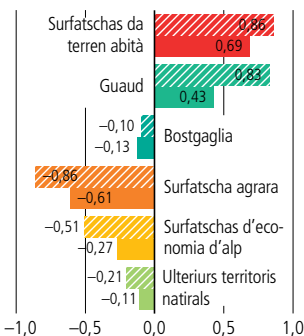
Perioda da relevaziun 2004–2009

	km ²	%
Surfatscha totala	41 290	100
Guaud, bostgaglia	12 930	31,3
Surfatscha agrara	9 678	23,4
Economia d'alp	5 139	12,4
Surfatscha da terren abità	3 079	7,5
Auas	1 774	4,3
Ulteriurs territoris natirals	8 690	21,0

Entaifer 24 onns èn las surfatschas d'abitadi creschidas per 23%, oravant tut sin donn e cust da surfatschas agriculas. Tenor las cifras las pli novas cuvran ils abitadis 7,5% da la surfatscha da la Svizra, 4,7% dal terren èn sigillads.

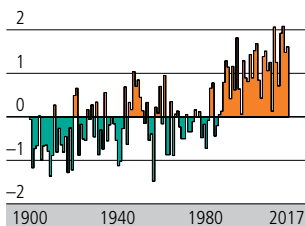
Midada da l'utilisaziun dal terren en meters quadrat per secunda

▨ 1979/85–1992/97 ■ 1992/97–2004/09

Divergenza da la temperatura

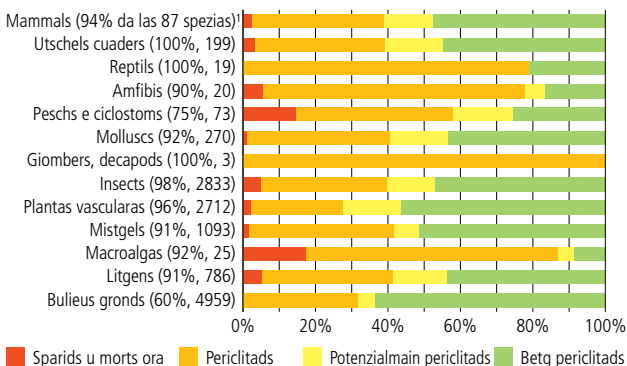
Divergenza da la valor media 1961–1990, en °C

La temperatura da l'aria variescha d'in onn a l'auter e po esser caracterisada da periodas pli fraidas u pli chaudas. En Svizra èn vegnids registrads durant il 21. tschientaner 9 dals 10 onns ils pli chauds dapi il cumenzament da las mesiraziuns 1864 e l'onn 2015 è stà l'onn il pli chaud fin ussa.

Animals e plantas periclitads (glistas cotschnas)

Stadi: 1994–2016 tut tenor spezia

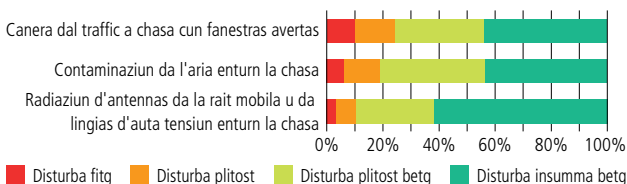

1 Exempel per leger: Il stadi da periclitaziun è vegni valità per 94% da las 87 spezias da mammals. Per las ulteriuras spezias è la basa da datas insufficienta.

En Svizra èn enconuschentas 46 000 spezias da plantas, da bulieus e d'animals. Da las spezias examinadas sa chattan 35% sin la glista cotschna, q.v.d. ch'ellas valan sco periclitadas, sparidas u extinguidas.

Percepziun da las cundiziuns da l'ambient en il conturn residenzial il 2015

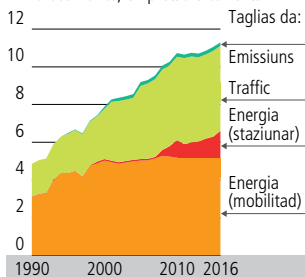
Part da la populaziun

L'onn 2015 han 24% da la populaziun resenti la canera dal traffic a chasa cun fanestras avertas sco fitg disturbant u sco plitgusch disturbant. Areguard la contaminaziun da l'aria enturn la chasa èn 19% stads da questa opiniun e 10% en quai che pertutga la radiaziun da conducts da current ferm u d'antennas da la rait mobila. Questas percepziuns quasi correspundan a quellas observadas durant il 2011.

Entradas resultonds da ecologicas taglias

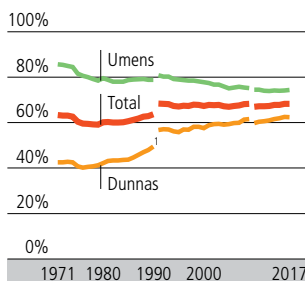
Milliardas francs, en pretschs currents

Taglias ecologicas rendan rauba e servetschs nuschaivels a l'ambient pli chars e dattan als consumers ed als producents in impuls da resguardar las consequenzas da lur decisiuns. L'onn 2016 importavan las entradas da questas taglias 6,2% da tut las entradas da taglias e da contribuziuns socialas.

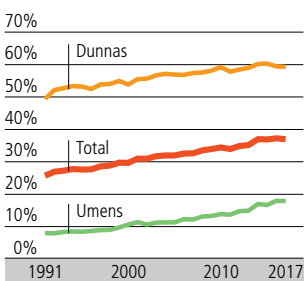
► www.statistik.admin.ch →
Statistiken finden → Raum, Umwelt

Persunas cun activitad da gudogn
en % da la populaziun permanenta (15+)

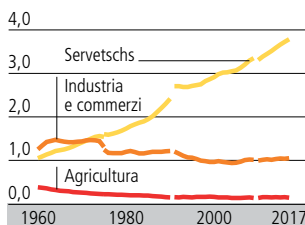

1 Nova metoda da calcular a partir dal 1991

Persunas che lavuran a temp parzial
en % da las pers. cun activitad da gudogn

Persunas cun activitad da gudogn¹
tenor secturs economic en miu.

1 Nova metoda da calcular a partir dal 1975 resp. dal 1991, 2010

Persunas cun activitad da gudogn
tenor status d'activitad¹

Populaziun permanenta, en 1000
2. quartal

	2016	2017
Total	4 592	4 641
Independents	609	596
Commembers da la famiglia	92	97
Lavurants	3 681	3 741
Emprendists	211	207

1 Definiziun sociologica

Persunas cun activitad da gudogn tenor
status da dimora e schlattaina

en 1000

2. quartal	1991	2000	2005	2010	2015	2017
Total	4 042	4 014	4 126	4 477	4 885	5 010
Svizzers/Svizras	3 014	3 069	3 094	3 268	3 398	3 452
Esters/estras	1 028	944	1 032	1 209	1 487	1 557
DomiciliadAs	534	569	557	584	687	724
DimorantAs	172	175	228	337	433	445
StagionariAs ¹	85	25	–	–	–	–
CunfinariAs	183	140	176	228	295	314
DimorantAs temporarAs	21	20	53	42	46	44
Ulteriurs esters	34	15	18	17	26	30
Umens	2 370	2 265	2 284	2 472	2 659	2 733
Dunnas	1 672	1 749	1 842	2 006	2 226	2 276

1 Dapi il 1-06-2002 na vegnan emessas naginas permissiuns stagionalas pli

Cler augment da las dunnas participadas a l'activitad da gudogn

Ils onns 2012 fin 2017 è il dumber da las dunnas cun activitad da gudogn creschì pli fitg che quel dals umens cun activitad da gudogn (+8,3% sin 2,276 milliuns envers +7% sin 2,738 milliuns). Dapi blers onns daventa er l'activitad da gudogn a temp parzial adina pli impurtanta. L'onn 2017 lavuravan 59% da las dunnas a temp parzial (2012: 58,2%). Tar ils umens eran quai 17,6%, ma er tar els è l'activitad da gudogn a temp parzial s'augmentada (+3,1 puncts procentuals cumpareglià cun 2012). L'augment da la participaziun da las dunnas a l'activitad da gudogn e da l'activitad da gudogn a temp parzial resulta da la terziarisaziun da l'economia: 86,5% da las dunnas cun activitad da gudogn lavuravan l'onn 2017 en il sectur terziar (umens: 66,8%) e l'activitad da gudogn a temp parzial ha lieu principalmain en il sectur terziar (9 da 10 piazzas parzialas).

Lavurantas estras e lavurants esters

In factur impurtant sin il martgà da lavur svizzer èn las forzas da lavur estras. Dapi ils onns 1960 ha lur quota surpassà mintg'onn 20%. L'onn 2016 correspundeva ella a 30,8%. Da muntada speziala èn las persunas estras en il sector industrial (2016: 38,5%; sector terziar: 29,4%). L'onn 2016 eran 78,6% da las persuna estras cun activitad da gudogn en Svizra burgaisas d'in pajais da la UE u da la AECL. Dus terzs da la populaziun permanenta or da la UE eran da la Germania (24,2%), da l'Italia (20,8%) e dal Portugal (20,8%).

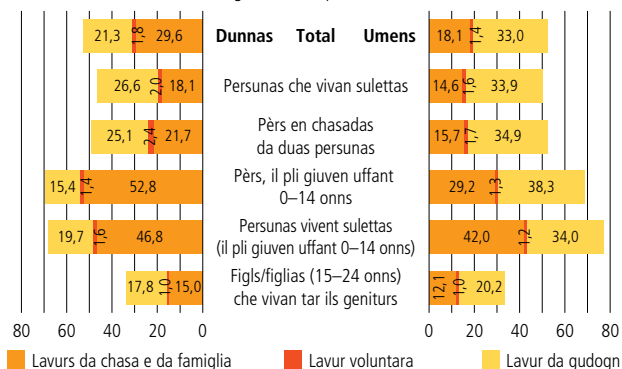
Quota da dischoccupaziun¹ tenor regiun gronda e tenor ulteriuras characteristics

2. quartal	2005	2010	2015	2016	2017
Svizra	4,4	4,6	4,4	4,6	4,4
Regiun dal Lai da Genevra	6,5	7,0	6,7	7,6	8,0
Espace Mittelland	4,0	4,6	3,7	4,1	3,6
Svizra dal nordvest	4,1	4,7	3,8	4,4	4,0
Turitg	4,2	4,0	4,3	3,5	3,4
Svizra da l'ost	3,8	3,7	3,7	3,9	3,4
Svizra centrala	2,9	3,1	3,4	3,2	2,5
Tessin	6,1	5,2	6,5	6,7	6,8
Umens	3,9	4,3	4,3	4,5	4,0
Dunnas	5,1	5,1	4,6	4,8	4,8
Svizras e Svizzers	3,2	3,5	3,1	3,3	3,1
Persunas estras	8,9	8,5	8,2	8,2	7,9
15–24 onns	8,8	7,5	6,9	6,9	6,9
25–39 onns	4,4	5,2	4,8	4,8	4,7
40–54 onns	3,3	3,8	3,9	4,3	4,0
55–64 onns	3,7	3,4	3,5	4,1	3,7

¹ Quota da persunas senza gudogn tenor ILO

Temp impundì per lavur da gudogn, lavurs da chasa e da famiglia il 2016

En media, tenor situaziun da famiglia, en uras per emna¹

¹ Mo persunas vegliadetgna da l'abilitad da lavurar (dunnas 15–63 onns, umens 15–64 onns)

Participaziun a la lavur voluntara il 2016

en % da la populaziun residenta permanenta a partir da 15 onns

	Total	Informal	Instituzionalisada
Total	42,7	31,7	19,5
Umens	41,4	28,4	21,7
Dunnas	44,0	34,9	17,4

Paja brutta mensila¹ tenor grond regiun, economia complessiva il 2014

Mediana, en francs

	Total	Professional posizium ²			
		a	b	c	d
Svizra	6 427	10 238	8 202	6 873	5 856
Regiun dal Lai da Genevra (VD, VS, GE)	6 497	10 833	8 598	6 949	5 899
Espace Mittelland (BE, FR, SO, NE, JU)	6 358	9 629	7 533	6 892	5 937
Nordvest da la Svizra (BS, BL, AG)	6 578	10 455	8 667	7 269	5 975
Turitg (ZH)	6 810	11 482	9 260	7 460	5 988
Svizra Orientala (GL, SH, AR, AI, SG, GR, TG)	6 027	8 653	7 333	6 200	5 537
Svizra Centrala (LU, UR, SZ, OW, NW, ZG)	6 352	9 618	7 706	6 507	5 850
Tessin (TI)	5 485	8 666	6 400	5 707	5 136

Paja brutta mensila¹, secturs privat e public il 2014

Mediana, en francs

	Total	Nivel da competenzas ³			
		e	f	g	h
Economia complessiva	6 427	4 952	5 460	6 924	8 650
Sectur privat	6 189	4 900	5 369	6 771	8 482
Sectur public	7 665	5 598	6 485	7 428	9 034

1 Paja dal mais standardisada: equivalent da temp cumplain a basa da 4 1/3 emnas a 40 uras da lavur

2 Posizium professionala

a = cader suprem, cader superiur e cader mesaun

b = cader bass

c = cader il pli bass

d = senza funcziun da cader

3 Nivel da competenzas

e = activitats corporalas u artisanalas

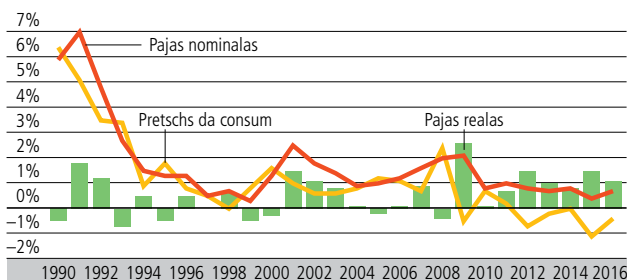
f = activitats praticas sco vendita, tgira, elavuraziun da datas ed administraziun, utilizar maschinas ed apparats electronics, servetsch da segirezza, servetsch da transport

g = activitats praticas pli complexas che premettan enconuschientschas spezialisadas

h = activitats da soluziuns complexas da problems e proceduras da decisiun che premettan enconuschientschas facticas e teoreticas en in champ spezialisà

Svilup da las pajas nominalas, dals pretschs da consum e da las pajas realas

Midadas visavi l'onn precedent, en %

Svilup da las pajas realas

Index 1939 = 100

	1980	1990	2000	2010	2015	2016
Total	254	272	279	298	315	319
Umens	241	257	264	280	296	299
Dunnas	279	302	311	336	357	361

Il commerci cun l'exteriur rinforza la creschientscha dal PNB l'onn 2016

L'activitad economica en Svizra, mesirada a maun dal PNB, ha pudì registrar l'onn 2016 ina leva acceleraziun da la creschientscha sin 1,4%, suenter ina valur dad 1,2% l'onn 2015 (variazioni cumpareglia cun l'onn precedent).

Senza tegnair quint da l'aur nunmonetar è il saldo da la bilantscha dals bains e dals servetschs s'augmentà per 11,3% l'onn 2016. Quest svilup pon ins explitgar tant cun la meglieraziun signifitganta dal saldo da la bilantscha dals servetschs sco er cun il saldo da la bilantscha dals bains. Entant ch'il saldo da la bilantscha dals servetschs è s'augmentà per 17,5%, è quel da la bilantscha dals bains (senza l'aur nunmonetar) s'auzà per 8,5%. L'augment dals exports è d'attribuir principalmain als servetschs a las interpresas ed a las entradas or da licenzas (servetschs) sco er a l'activitad da l'industria chemica e farmaceutica (bains).

Il consum final da las chasadas ha pudì registrar in augment moderà (+1,5%, cumpareglia cun +1,8% l'onn 2015). Quest augment exprima mo parzialmain la meglieraziun dal clima da consumaziun ch'è sa mussà a la fin da l'onn en consequenza da las meglras perspectives areguard il svilup da la situaziun economica.

L'industria ha pudì registrar ina creschientscha pli solida (+1,8%) suenter avair patì da l'aboliziun dal curs minimal EUR/CHF l'onn 2015 (+0,4%). Suenter ina diminuziun da la creschientscha ils onns 2014 e 2015 ha il sector da finanzas (bancas ed assicuranzas) nudà ina regressiun da 2,9%.

Il product interieur brut (PIB) e sias cumpontas

Midata cumpareglia cun l'onn precedent en %, a pretchs da l'onn precedent

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ^a	2016 ^a
PNB	2,2	-2,2	3,0	1,7	1,0	1,9	2,4	1,2	1,4
Expensas da consum	1,4	1,6	1,6	0,9	2,2	2,6	1,4	1,7	1,5
Investiziuns bruttas	5,5	4,1	-5,4	11,9	-9,7	-9,8	5,8	4,4	-2,9
Exports	3,9	-10,0	12,8	4,9	1,1	15,2	-6,2	2,4	6,5
Imports	4,9	-3,8	8,1	9,2	-2,6	13,5	-7,7	4,7	6,0
PNB en milliardas francs a pretchs currents	600	589	609	621	626	638	650	654	659

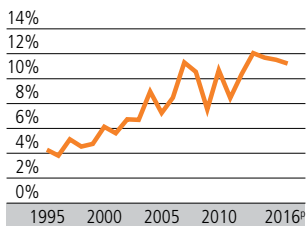
L'impurtanza da las relaziuns cun il rest dal mund

Dapi il 1997 ha fatg augmentar oravant tut il commerzi cun l'exteriur la creschientscha dal product interieur brut (PIB). Buns temps per il commerzi cun l'exteriur van perquai a pèr cun ina ferma expansiun economica. Ils exports durant ils onns da conjuntura (1997 fin 2000 e 2004 fin 2007) han contribui il pli fitg a la creschientscha dal PIB. Ils exports dinamics han chaschunà che las contribuziuns exteriuras dal PIB creschian (exportaziun minus importaziuns). Quai demussa ch'il rest dal mund daventa pli e pli impurtant per l'economia svizra. Dal 2009 ha la Svizra patì da l'indebliment da l'economia mundiala che ha chaschunà contribuziuns exteriuras negativas per il commerzi cun l'exteriur.

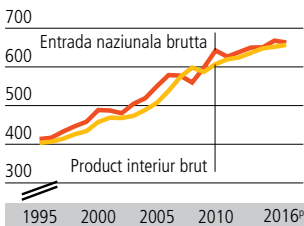
Dapi la crisa finanziara da l'onn 2008 è la contribuziun dal commerzi cun l'exteriur a la creschientscha dal PIB daventada pli labila. L'onn 2016 è questa contribuziun positiva. A pli lunga vista po l'impurtanza creschenta dal rest dal mund er vegnir observada considerond las entradas da facultad che vegnan incassadas da l'exteriur. Quellas giogan uschia ina rolla pli e pli impurtanta per la determinaziun dal retgav

nazional brut (RNB) ch'è en general pli dinamic ch'il PNB. Cun in ENB cleramain main dinamic sa distinguan ils onns 2008 e 2011 visiblamain da questa tendenza. Responsablas per quai èn stadas las perditas da las filialas da bancas svizras a l'exteriur durant l'onn 2008 ed ils curs da stgomi durant l'onn 2011. L'onn 2016 ha il RNB nudà ina regressiun da 0,7% (2015: +2,6%). Quest svilup è principalmain d'attribuir ad ina diminuziun considerabla da las entradas da facultad ch'èn vegnidas retschavidas da l'exteriur (-16,1%). Quella po vegnir cumpensada mo parzialmain da la regressiun da las entradas da facultad sbursadas a l'exteriur (-13,5%). La sminuziun da las entradas da facultad ch'èn vegnidas retschavidas da l'exteriur è d'attribuir ad ina diminuziun signifiganta da las entradas da las investziuns directas.

Muntada da la quota exteriura al PIB tenor ils pretschs actuals

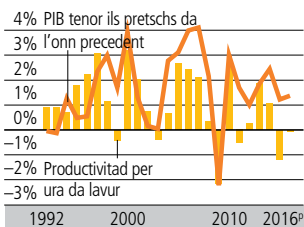

PIB ed ENB tenor ils pretschs actuals en milliardas francs

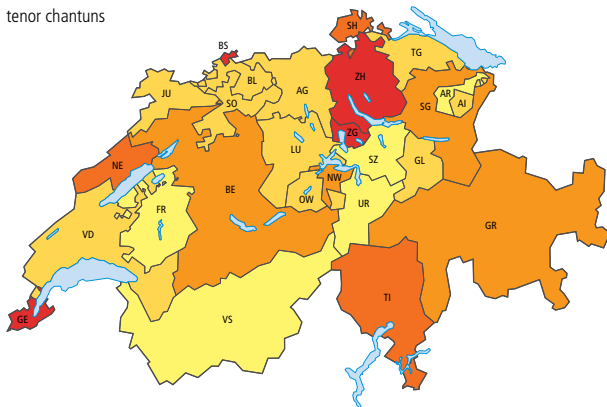
Sche l'activitad economica che vegn mesurada cun il PNB e enconuschenta, po vegnir erui sch'ils facturs da producziun (lavor e chapital) vegnan en funcziun en moda effizienta u betg. L'effizienz da lavor è il resultat da la productivtad da lavor tenor las uras ch'ins ha lavorà, numnadamain resulta ella da la valor agiuntada ch'i resulta dad ina ura da lavor.

Rata da creschientscha annuala

Product interieur brut per abitant il 2015

tenor chantuns

Product interieur brut per abitant en pretschs currents, en francs

< 60 000
 ≥ 60 000
 ≥ 70 000
 ≥ 80 000
 ≥ 90 000
 CH: 85 121

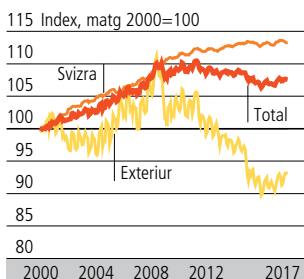
► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Volkswirtschaft

Svilup dals pretschs da consum

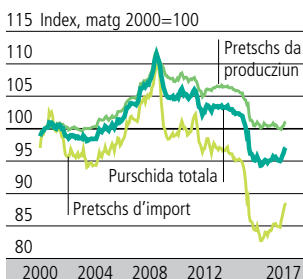
Midada da las medias annualas en %

	2013	2014	2015	2016	2017
Total	-0,2	0,0	-1,1	-0,4	0,5
Victualias e bavrondas senza alcohol	1,2	0,9	-0,8	0,4	0,4
Bavrondas cun alcohol e tubac	1,3	1,0	0,0	-0,5	0,5
Vestgadira e chalzers	-3,7	-1,3	0,3	1,3	2,8
Abitar ed energia	0,1	1,0	-0,6	-0,1	1,2
Rauba da chasa e tegnairchasa	-1,6	-1,0	-2,1	-2,2	-1,8
Tgira da la sanadad	-0,9	-0,9	-0,4	-0,4	-0,5
Traffic	-0,9	-1,2	-4,4	-2,4	1,5
Transmissiun d'infurmaziuns	-2,3	-2,3	-0,9	-1,5	-1,6
Temp liber e cultura	0,0	0,1	-2,0	0,8	1,0
Instrucziun	1,7	1,6	1,2	0,8	0,9
Restaurants ed hotels	0,7	0,7	0,0	-0,2	0,4
Ulteriura rauba e servetschs	0,6	-0,8	-0,8	-1,8	-0,4

Pretschs da consum tenor la derivanza dals brains

Index dals pretschs da produziun e d'import

Indeks dals nivels da pretsch en cumparegliaziun internaziunala il 2016

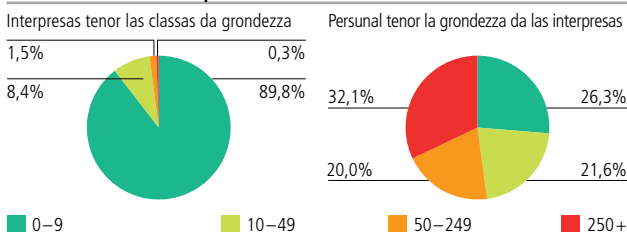
UE-28 = 100

	Svizra	Germania	Frantscha	Italia
Product interieur brut	154	106	110	98
Consum individual effectiv	168	103	106	101
Victualias e bavrondas senza alcohol	172	106	112	111
Bavrondas cun alcohol e tubac	128	94	104	98
Vestgadira e chalzers	139	103	103	103
Abitar, aua, electricidad, gas ed auters combustibels	182	108	113	91
Interiurs, equipament e tegnairchasa	131	101	103	106
Tgira da la sanadad	203	103	99	122
Traffic	122	105	104	99
Transmissiun d'infurmaziuns	125	99	100	109
Temp liber e cultura	160	102	107	101
Educaziun ed instrucziun	229	111	105	93
Restaurants ed hotels	167	109	117	105
Ulteriura rauba e servetschs	168	99	103	99
Consum collectiv effectiv	183	120	127	109
Investiziuns bruttas en indrizz ed implants	140	117	114	84
Maschinas ed apparats	112	100	103	97
Industria da construcziun	187	137	124	76
Software	104	99	100	108

Passa 99% da las interpresas en Svizra èn IPM

Passa 99% da tut las interpresas èn IPM: interpresas pitschnas e mesaunas, q.v.d. interpresas cun main che 250 persunas occupadas. L'onn 2015 è la quota da las microinterpresas (main che 10 persunas occupadas) en il sector terziar pli gronda ch'èn il secundar (90,7% envers 79,9%). Correspondentamain differenta è er la grondezza media da las interpresas (sector terziar: 7,2 persunas occupadas; secundar: 12). Tut en tut èn pli che dus terzs da las persunas occupadas activas en IPM, circa in terz en interpresas grondas (a partir da 250 persunas occupadas). In pau pli ch'in quart da las plazzas da lavur (26,3%) tutga a las microinterpresas, pli ch'in tshintgavel (21,6%) ad interpresas cun 10 fin 49 persunas occupadas. L'onn 2015 correspundeva la quota dal sector terziar vi da l'occupaziun totala a 71,5% tar las interpresas da l'economia da martgà. Totalmain eran quasi 160 000 persunas occupadas d'interpresas da l'economia da martgà activas en il sector primar, circa 1 091 100 en il secundar e circa 3 133 500 en il terziar. Il dumber il pli grond da persunas occupadas tar las interpresas da l'economia da martgà han ils fatgs da sanadad ed il commerzi en detagl (radund 385 700 resp. 348 200 persunas occupadas).

Grondezza da las interpresas¹ il 2015

1 Mo interpresas da l'economia da martgà. La grondezza da las interpresas sa drizza tenor il dumber da persunas occupadas

Interpresas basadas sin l'economia da martgà ed emploiads tenor branschas

NOGA 2008, en 1000	2015	
	Interpresas	Emploiads
Total	582,0	4 384,2
Sector 1	54,6	159,6
Sector 2	90,9	1 091,1
da quai:		
Produccziun da vivondas, bavondas e da products da tubac	4,3	97,8
Fabricaziun da textilia, vestgids, rauba da pel	2,9	15,4
Fabricaz, da rauba da lain, da palpiri e da products da stampa	10,0	70,1
Fabricaziun da products farmaceutics	0,3	45,1
Fabricaziun da products da metal	7,6	85,0
Fabricaziun d'uras e d'apparats d'elavuraziun da datas	2,1	111,5
Fabricaziun d'equipaments electric	0,8	34,4
Provediment d'energia	0,8	30,4
Construcziun auta e bassa	8,9	109,8
Sector 3	436,4	3 133,5
da quai:		
Commerzi a l'engrossa	24,3	230,7
Commerzi en detagl	35,8	348,2
Alloschament	5,6	74,9
Gastronomia	23,4	165,3
Servetschs informatics ed auters servetschs d'infurmaziun	16,0	87,7
Prestaziun da servetschs finanzia	6,4	195,2
Activitads d'architectura e d'inschigneria	24,7	124,7
Prestaziun d'ulteriurs servetschs da support	3,7	20,9
Sanadad publica e agid social	55,4	385,7

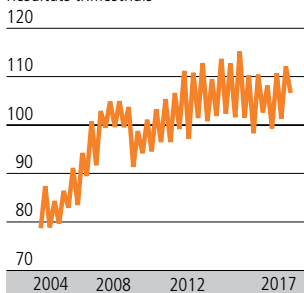
Interpresas novas il 2015

Secturs economics (NOGA 2008)	Interpresas novas	En %	Plazzas cumplai-nas creadas	En %
Total	39 526	100,0	54 623	100,0
Sector 2	5 035	12,7	8 257	15,1
Industria ed energia	1 890	4,8	2 632	4,8
Industria da construcziun	3 145	8,0	5 625	10,3
Sector 3	34 491	87,3	46 366	84,9
Commerzi e reparaturas	4 722	11,9	6 547	12,0
Transport e deposit	964	2,4	1 413	2,6
Restauraziun, alloschament	1 249	3,2	2 750	5,0
Infurmaziun e comunicaziun	2 289	5,8	3 145	5,8
Activitads finanzialas ed assicuranzas	1 492	3,8	2 227	4,1
Fatgs immobigliars, servetschs economics	3 684	9,3	5 675	10,4
Activitads independentas, servetschs scientifics e technics	8 242	20,9	10 183	18,6
Instrucziun	1 857	4,7	2 112	3,9
Sanadad publica e fatgs socials	4 403	11,1	5 468	10,0
Art, divertiment e recreaziun	2 173	5,5	3 015	5,5
Ulteriurs servetschs	3 416	8,6	3 831	7,0

Producziun en il sector secundar

Index: media annuala dal 2010=100

Resultats trimestrials

La producziun en il sector secundar (industria ed industria da construcziun) è creschida tranter ils onns 2004 e 2016 per totalmain 26,8%. Il svilup è fermamain dependent da la conjunctura. Ultra da quai ha l'economia svizra patì l'onn 2007 da la crisa finanziaria. Il cumenzament da l'onn 2015 ha la Banca naziunala svizra distatgà il franc svizzer da l'euro. Questa decisiun ha manà ad ina chareschia dals products svizzers cumpareglià cun l'exteriur e tras quai ad ina diminuziun da las vendas da l'industria principalmain orientada à l'export. L'onn 2015 han tut ils secturs stui acceptar perdidas cumpareglià cun l'onn precedent. L'onn suandant è la situaziun dentant sa meglierada per intgins secturs, uschia ch'igl è resultà l'onn 2016 en tut ina stabilisaziun da la producziun en il sector secundar.

Occupaziun

En la perioda 2004 a 2016 è creschì il dumber d'employiads en il sector secundar per 2,4% (exclus il sector da construcziun). Tranter l'emprim quartal dal 2006 ed il terz quartal dal 2008 è l'occupaziun augmentada marcantamain. La dischillusiun sin il martgà da lavur è vegnida cun la crisa da finanzas: Fin l'emprim quartal dal 2010 è il dumber d'employiads puspè diminui sin il nivel dal quart quartal dal 2006. Fin zercladur da l'onn 2012 è l'industria sa recreada levamain, ma silsuenter è la situaziun puspè daventada plitost pli nauscha. Fin al 2. quartal da l'onn 2013 ed er ils onns 2015 e 2016 è il dumber da personas employiadas sa reduci levamain. Dal 2004 fin dal 2016 è creschida l'occupaziun en il sector da construcziun per 15%. A medem temp è er creschida l'occupaziun en il sector terziar per 21%. Ina fitg gronda creschientscha da l'occupaziun hai dà tranter ils onns 2006 e 2008 sco er tranter 2011 ed 2013.

Svieutas dal commerzi en detagl

Midasas visavi l'onn precedent en %

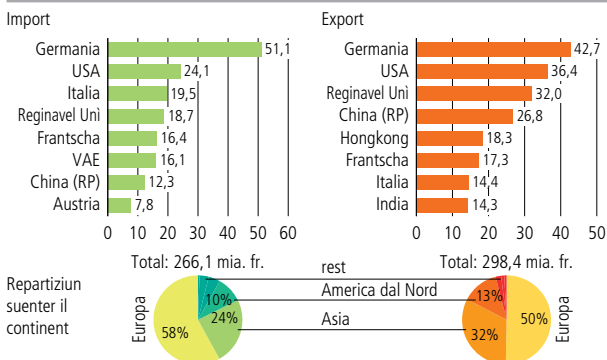
		2012	2013	2014	2015	2016
Total	nominal	1,0	0,3	0,1	-3,2	-1,9
	real	3,4	1,5	1,0	-1,4	-1,2
da quai:						
Victualias, bavrondas e products da tubac	nominal	0,8	1,1	1,3	-1,4	0,2
	real	1,4	-0,1	0,4	-0,7	0,0
Auter che victualias (senza carburants)	nominal	0,6	-0,3	-0,1	-3,2	-3,3
	real	3,7	2,0	1,6	-0,7	-1,6
Carburants	nominal	6,2	1,2	-4,0	-14,4	-5,2
	real	1,8	3,3	-0,9	-1,0	0,3
Total senza carburants	nominal	0,7	0,3	0,4	-2,4	-1,6
	real	3,2	1,5	1,2	-0,8	-1,0

Commerzi en detagl

Suenter plirs onns, en ils quals è vegni registrà in augment da la svieuta (2002–2008), ha il commerzi en detagl svizzer stui acceptar l'onn 2009, en consequenza da la crisa finanziaria, levts deficits. Augments da la svieuta pli e pli pigns ils onns suandants han preni in fin andetga l'onn 2015 pervia da la revalitaziun dal franc svizzer envers l'euro sco er sin fundament da la chareschia sin products svizzers. Quai ha tranter auter manà ad in augment dal turissem da cumpra. La regressiun da la svieuta ha cuntinuà l'onn 2016, schegea che questa regressiun era pli pitschna.

Commerzi cun l'exteriur: ils pli impurtants partenaris l'onn 2016

en milliardas francs

Commerzi cun l'exteriur: ils pli impurtants bails

en milliuns francs

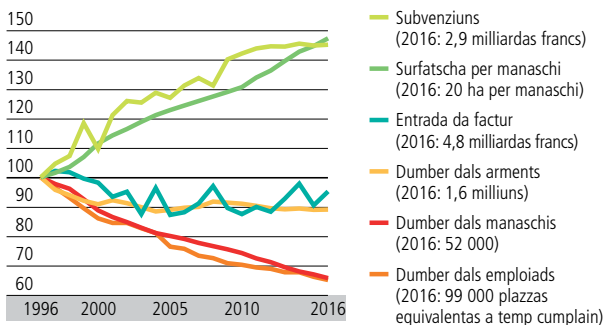
	Import			Export		
	2000	2015	2016	2000	2015	2016
Total	139 402	243 772	266 137	136 015	279 155	298 408
da quai:						
Victualias, products da giudiment	7 197	9 846	10 132	3 239	8 125	8 355
Textilias, vestgadira, chalzers	8 905	8 826	9 516	3 891	3 151	3 466
Chemicalias	21 899	38 769	43 627	35 892	84 685	94 277
Metals	10 735	12 887	12 997	10 892	11 794	12 114
Maschinas, electronica	31 583	28 481	28 653	37 137	31 056	31 080
Vehichels	14 903	16 878	19 080	3 054	5 870	5 087
Uras	1 622	3 847	3 863	10 297	21 535	19 407

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Industrie, Dienstleistungen

Las surfatschas dal terren agricul e da l'economia d'alp importan ensemen 36% da la surfatscha totala da la Svizra. Tranter 1985 e 2009 èn ids a perder da quellas surfatschas 850 km². Quai correspunda circa a la grondezza dal chantun Giura. Gaud e bostgaglia cuvran 31% da la surfatscha dal pajais. La cuntrada vegn pia marcada fermamain da l'agricultura e da l'economia forestala. Quests dus secturs contribueschan a la produziun da victualias, da materialias da bajegiar u dad energia regenerabla sco er al mantegniment da l'activitad economica decentralisada, da la varietad da la cuntrada e da la biodiversitad. 2016 contribuivan questas duas branschas cun 0,7% a la valor agiuntada brutto da l'economia svizra.

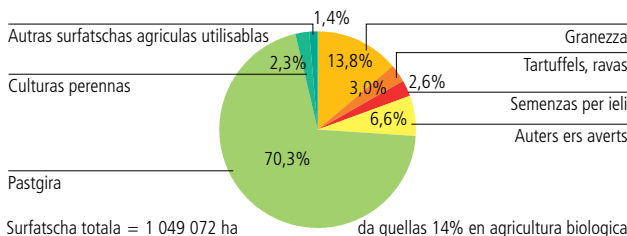
Intgins indicators-clav da l'agricultura

Index 1996=100

Cultivaziun da la surfatscha agricula utilisabla il 2016

senza pastgiras d'alpegiar

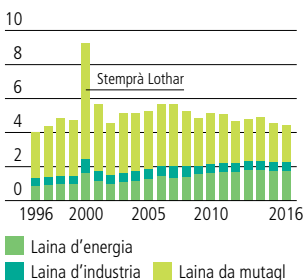

Valur da produziun¹ da l'agricultura il 2016

Product	en %
Products vegetals	40,5
Granezza	2,9
Plantas da pavel	9,5
Verdura e products d'iert	13,5
Fritga ed ivas	5,5
Vin	4,6
Auters products vegetals	0,8
Animals e products animalics	48,4
Arments	13,6
Portgs	8,7
Latg	19,9
Auters animals e products animalics	0,1
Servetschs agriculs	7,0
Activitads secundaras betg agriculas	4,1

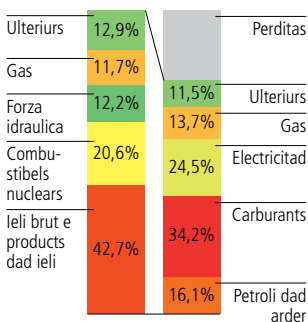
¹ Valur totala = 10,2 milliardas francs

Racolta da laina en milliuns m³

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Land- und Forstwirtschaft

Applicaziun da l'energia e consum final il 2016

Application da l'energia¹. En total
1 073 700 TJ

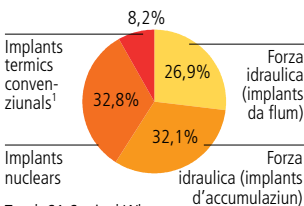
Consum final En total
854 300 TJ

¹ Excl. surpli d'import dad electricitad (1,3%)

Il consum crescha

Il consum d'energia è collià fermamain vi dal svilup economic e demografic. Ils motivs per l'augment dal consum d'energia èn tranter auter il dumber d'abitants creschent, abitaziuns pli grondas, l'augment da produziun e da consumaziun ed ils grevs vehichels a motor – sche quel na vegn betg cumpensà cun optimar l'effizienz d'energia. Cun var 36% dal consum d'energia è stà il traffic l'onn 2016 la gruppa la pli gronda en quest sector. 65% dal consum d'energia deriva da l'energia da fossils e 22,1% deriva d'energias regenerablas, oravant tut da la forza idraulica.

Producziun d'electricitad tenor categoria d'implant electric il 2016

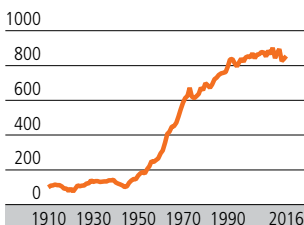
Total: 61,6 mia. kWh

¹ Incl. implants da stgaurar a distanza e diversas energias regenerablas

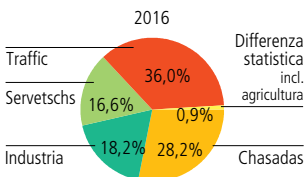
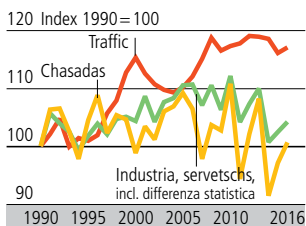
Energias regenerablas il 2016

Quota al consum final	en %
Total	22,15
Forza idraulica	12,26
Energia solar	0,81
Chalira da l'ambient	1,86
Biomassa (lain e biogas)	4,96
Energia eroelectric	0,04
Energia fatga cun parts regenerablas dal rument	1,48
Energia da sereneras	0,20
Carburants biogens	0,53

Consum d'energia final en 1000 TJ

Consum d'energia final tenor gruppas da consumers

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Energie

► www.bfe.admin.ch (Uffizi federal d'energia) → Themen → Energiestatistiken

Expensas da construcziun en milliuns francs, tenor ils pretschs dal 2000

	1980	1990	2000	2010	2015
Total	34 198	47 588	43 708	49 240	55 787
Expensas publicas	11 389	14 507	15 983	15 958	18 380
Construcziun bassa	6 791	7 740	10 060	9 649	10 774
da quai vias	5 221	4 739	4 701
Construcziun auta	4 599	6 767	5 923	6 309	7 606
Ulteriuras expensas	22 809	33 081	27 725	33 281	37 407
da quai abitar	17 147	22 995	25 725

Construcziun d'abitaziuns

	1980	1990	2000	2010	2015
Chasas d'abitar novas, cun abitaziuns	20 806	16 162	16 962	14 736	13 433
da quellas chasas d'ina famiglia	16 963	11 200	13 768	9 387	7 543
Abitaziuns novas cun ...	40 876	39 984	32 214	43 632	53 126
1 chombra	2 122	2 010	528	725	1 411
2 chombras	4 598	5 248	1 779	3 913	9 399
3 chombras	7 094	8 937	4 630	10 608	16 015
4 chombras	11 557	12 487	10 783	15 438	16 040
5 chombras u dapli	15 505	11 302	14 494	12 948	10 261

Dumber d'abitaziuns

	1980	1990	2000	2010	2016
Dumber	2 702 656	3 140 353	3 574 988	4 079 060 ²	4 420 829
da quai vidas en %	0,74	0,55 ¹	1,26 ¹	0,94 ¹	1,45 ¹

1 Il 1, da zercladur da l'onn sequent

2 Dapi l'onn 2009 vegn inditgà il dumber d'abitaziuns a basa da la statistica dals edifizis e da las abitaziuns (StatEA)

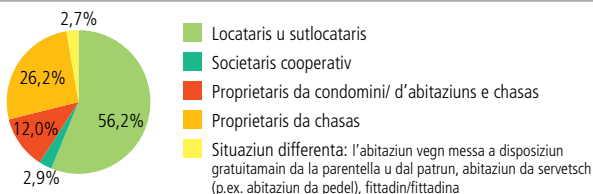
La chasa d'ina famiglia resta la categoria d'edifizis la pli impurtanta

La quota da las chasas d'ina famiglia al dumber total da bajetgs è creschida tranter il 1970 ed il 2016 da 40% sin 57%. Il dumber da chasas d'ina famiglia ch'en vegnidas construidas da nov è dentant sa sminuì l'onn 2016 per 10% cumpareglia cun l'onn precedent.

La quota da la proprietad d'abitar crescha constatamain dapi 1970

La fin dal 2016 vivevan 38,2% da las chasadas en ina abitaziun d'atgna proprietad. Quai correspunda a 1 405 264 chasadas. Dapi 1970 è s'augmentada la quota da proprietad d'abitar cuntinuadamain (1970: 28,5%; 1980: 30,1%; 1990: 31,3%; 2000: 34,6%). Il pli ferm è creschì il dumber d'abitaziuns da proprietad en condomini. Dal 2000 al 2016 numnadain da 237 700 a 442 042 (+86%). Tar la maioritad da las abitaziuns da proprietad tutgan dentant quellas chasadas che possedan la chasa, en la quala lur abitaziun sa chatta (2000: 809 700; 2016: 963 222).

Gener d'abitadi da las abitaziuns abitadas 2016

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Bau- und Wohnungswesen

Indicaturis impurtants dal turissem

	2014	2015	2016
Purschida (letgs)¹			
Hotels e manaschis da cura	272 636	273 507	271 710
Abitaziuns da vacanzas	163 045
Alloschis collectivs	123 208
Campadis	125 943	124 284	123 343

Dumonda: pernottaziuns en 1000

Hotels e manaschis da cura	35 934	35 628	35 533
Abitaziuns da vacanzas	6 808
Alloschis collectivs	5 270
Campadis	2 673	2 657	2 786

Durada dal segiurn notgs

Hotels e manaschis da cura	2,1	2,0	2,0
Abitaziuns da vacanzas	6,7
Alloschis collectivs	2,6
Campadis	3,2	3,0	2,9

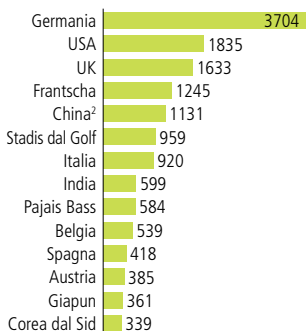
Occupaziun brutta dals hotels e manaschis da cura

en % dals letgs registrads ¹	36,1	35,7	35,7
---	------	------	------

Bilantscha turistica en milliuns francs

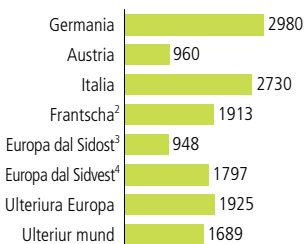
Entradas dals giasts da l'exteriur en Svizra	16 319	15 793	16 019
Expensas dals turists svizzers a l'exteriur	15 444	15 675	16 271
Saldo	875	117	-252

¹ Media annuala dal dumber total da letgs registrads en ils manaschis averts e temporarain serrads

Pernottaziuns dals giasts da l'exteriur en Svizra¹ il 2016

¹ en 1000, senza parahotellaria

² senza Hongkong

Destinaziuns da viadis a l'exteriur dals Svizzers¹ il 2016

¹ Popolaziun stabla, viadis a l'exteriur cun pernottaziuns, en 1000; total: 14,9 miu.

² Incl. departaments d'ultramar, Monaco
³ Grezia, Turchia, Croazia, Bosnia-Erzegovina, Serbia, Albania, Slovenia, Montenegro, Cosovo, Rumania, Bulgaria, Macedonia
⁴ Spagna, Portugal, Andorra, Gibraltar

Cumportament da viajar

Dal 2016 han 90,6% da las personas a partir da 6 onns che vivan en Svizra fatg almain in viadi privat cun pernottaziuns. Pli precisamain ha mintga persuna fatg en media 3 viadis cun pernottaziuns e 10,2 viadis d'in di. Passa la mesadad (58%) dals viadis cun pernottaziuns èn stads viadis lungs (min. 4 pernottaziuns). 10% dals viadis d'in di e 67% dals viadis cun pernottaziuns èn stads viadis a l'exteriur.

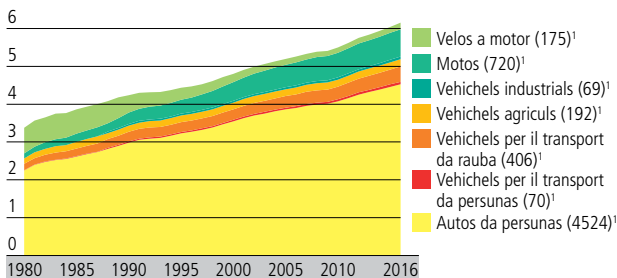
Infrastructura

Stgars in terz da las surfatschas d'abitadi tutga al traffic (tenor la statistica d'areals 2004/09).

L'onn 2016 eran las vias naziunalas 1840 km lungas (da quels 1447 km autostradas), las vias chantunalas 17 854 km e las vias communalas 51 846 km. La rait da viafier ha gi' ina lunghezza da 5196 km il 2015.

Dumber dals vehichels a motor sin via

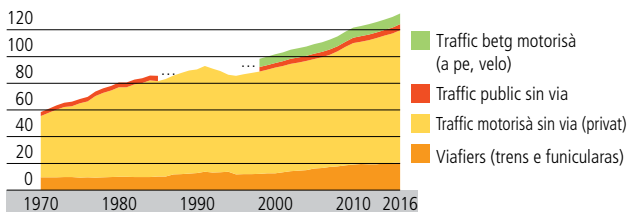
en milliuns

1 En parantesa: il dumber dal 2016, in 1000

Prestaziuns en il traffic da persunas

en miliardas kilometers per persuna ed onn

Mobilitad quotidiana il 2015

Media per persuna¹ e di, en Svizra

	Distanza en km	Temp per viadi en min. ²		Distanza en km	Temp per viadi en min. ²
Total	36,8	82,2	Meds da transport		
Motivs per il viadi			A pe	1,9	29,8
Lavur e scolaziun	10,8	20,2	Velo	0,8	4,0
Cumissiums	4,8	11,5	E-bike	0,1	0,3
Temp liber	16,3	42,2	Moto (incl. moped)	0,5	1,0
Activitads professiunalas	2,6	3,8	Auto	23,8	33,9
Servetschs ed accumulament	1,8	3,4	Bus (incl. auto da posta)	1,1	3,4
Auters	0,7	1,1	Tram	0,4	1,5
			Tren	7,5	6,7
			Auters	0,7	1,8

1 Popolaziun permanenta da la Svizra da 6 onns e dapli

2 Senza temp da spetga e da midada

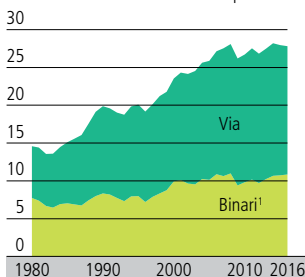
Il traffic pendular

Var 9 da 10 persunas cun activitad da gudogn en Svizra èn stadas l'onn 2016 pendularias, q.v.d. persunas che han bandunà lur edifizis d'abitar per ir a lur plazzas da lavur. Da quellas han circa 71% lavurà ordaifer lur vischnanca da domicil e 20% schizunt ordaifer lur chantun da domicil.

Prestaziuns en il traffic da martganzia

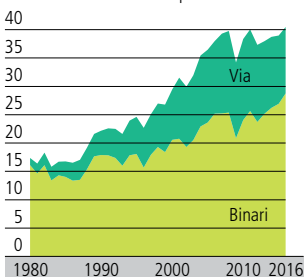
Traffic en total,

en milliardas tonnas kilometricas per onn

Traffic che traversa las Alps,

en milliuns tonnas nettas per onn

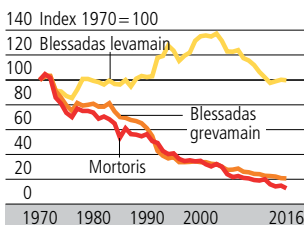

1 Tonnas kilometricas nettas senza il pais dals vehichels per il transport da rauba (incl. chars annex), containers e recipients mobils en il traffic cumbinà

Persunas disgraziadas tenor categorias da traffic il 2016

Traffic sin via	
Mortoris	216
Blessadas grevaimain	3 785
Blessadas levamain	17 607
Traffic da viafier	
Mortoris	22
Traffic aviatic (civil)	
Mortoris	5

Persunas disgraziadas en il traffic sin via

Custs e finanziaziun dal traffic

Il traffic motorisà sin via ed il traffic da viafier han chaschunà l'onn 2014 en Svizra custs totals da 85,5 milliardas francs. Includ en quels custs èn – ultra da las expensas per ils meds e per l'infrastructura da traffic – er ils custs dals accidents sco er dals donns per l'ambient e per la sanadad chaschunads dal traffic.

Custs e finanziaziun dal traffic il 2014

	Mia. fr.	%
Custs total	85,5	100
Traffic da persunas	64,0	75
Traffic motorisà sin via	55,4	65
Traffic da viafier	8,6	10
Traffic da martganzia	21,5	25
Traffic sin via	19,6	23
Traffic da viafier	1,9	2

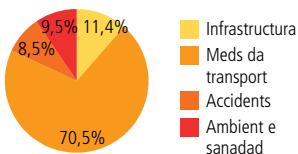
Finanziaziun dals utilisaders

Part dals utilisaders	67,1	89
Part da la maun public	4,8	46

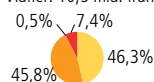
Custs totals dal traffic

tenor categoria da custs il 2014

Traffic motorisà sin via: 75,0 mia. francs

Viafier: 10,5 mia. francs

	Onn	Svizra	Germania	Grezia
Abitants en 1000	2016 ⁴	8 327	82 176	10 784
Abitants per km ²	2015 ⁴	207	229	82
Quota da las personas sut 20 onns en %	2016 ⁴	20,1	18,3	19,4
Quota da las personas sur 64 onns en %	2016 ⁴	18,0	21,1	21,3
Quota dals esters en % da la populaziun	2016 ⁴	24,6	10,5	7,4
Naschientschas vivas per 1000 abitants	2015	10,5	9,1	8,5
Naschientschas ordaifer la lètg en %	2015	22,9	35,0	8,8
Aspectativa da vita ¹ dunnas en onns	2015	85,1	83,1	83,7
Aspectativa da vita ¹ umens en onns	2015	80,8	78,3	78,5
Surfatscha totala en km ²	2009 ⁵	41 285	357 113	120 168
Surfatscha dal terren agricul en % da la surfatscha totala	2009 ⁵	36,9	51,7	35,4
Surfatscha da gaud en % da la surfatscha totala	2009 ⁵	30,8	33,9	33,4
Emissiuns da gas cun effect da serra en equivalentes da CO ₂ (t per abitant)	2015 ⁵	5,8	11,0	8,9
Quota personas activas	2016	83,9	77,9	68,2
Dunnas	2016	79,5	73,6	60,4
Umens	2016	88,2	82,2	76,2
Quota personas senza gudogn (15–74) ILO	2016	5,5	4,1	23,6
Dunnas	2016	5,4	3,8	28,1
Umens	2016	5,5	4,5	19,9
Personas da 15–24 onns	2016	8,5	7,1	47,3
Quota personas senza gudogn per ina lunga durada (15–74) tenor ILO en % da las personas senza gudogn	2016	35,9	40,8	72,0
Product naziunal brut (PNB) per abitant en standard da la capacid da cumpra (SCC)	2016	47 000	36 000	19 700
Index pretsch da consum armonisà (IPCA)	2017	0,6	1,7	1,1
Consum d'energia brut, tonnas equivalentes dad ieli brut per abitant	2015	3,1	3,8	2,3
Quota da las energias regenerablas al consum d'energia brut en %	2015	20,9	12,2	11,3
Letgs en hotels e manaschis da cura per 1000 abitants	2016	32,6	21,7	74,0
Autos da personas per 1000 abitants	2015 ⁵	535,0	540,0	...
Accidents da traffic sin via: disgraziads per 1 miu. abitants	2015 ⁵	31	43	73
Expensas per la segirtad sociala en % dal PNB	2015	27,6	29,2	26,5
Custs dal sector da sanadad en % dal PNB	2015	11,9	11,2	8,4
Mortalitad da pops ²	2015	3,9	3,3	4,0
Giuvenils (18–24) senza scolaziun postobligatorica en %	2016	26,9	35,7	13,6
Personas (25–64) cun la pli auta scolaziun terminada sin stgalim terziar en %	2016	41,2	28,3	30,2
Expensas per la scolaziun en % dal PNB	2014	5,0	4,6	...
Quota da ristga da povradad ³	2016	7,3	9,5	14,0
Mediana dals entradas d'equivalenza disponibilas, standard da la capac. da cumpra (SCC)	2016	27 087	21 210	8 828
Custs per abitar en % dals entradas dal budget disponibilas	2016	24,6	27,4	41,9

1 Tar la naschientscha

2 Uffants morts en l'emprim onn da vita per 1000 naschientschas vivas

3 En % da la populaziun activa

4 Il 1. da schaner

5 Ils 31 da december

Spagna	Frantscha	Italia	Pajais Bass	Austria	Svezia	Reginavel Uni	EU-28
46 440	66 760	60 666	16 979	8 690	9 851	65 383	510 279
93	105	201	503	105	24	269	117
19,8	24,6	18,4	22,5	19,6	22,7	23,5	20,9
18,7	18,8	22,0	18,2	18,5	19,8	17,9	19,2
9,5	6,6	8,3	4,9	14,4	7,8	8,6	...
9,0	12,0	8,0	10,1	9,8	11,8	12,0	10,0
44,5	59,1	30,0	49,8	...	54,7	47,9	...
85,7	85,5	84,9	83,2	83,7	84,1	82,8	83,3
80,1	79,2	80,3	79,9	78,8	80,4	79,2	77,9
493 501	548 763	301 392	37 357	83 920	449 159	244 436	...
52,9	54,2	51,4	55,0	38,2	8,1	65,1	...
31,9	31,7	33,2	11,9	47,0	66,0	14,8	...
7,2	6,8	7,1	11,5	9,1	5,5	7,7	8,4
74,2	71,4	64,9	79,7	76,2	82,1	77,3	72,9
69,2	67,6	55,2	75,0	71,7	80,2	72,2	67,3
79,2	75,4	74,8	84,4	80,7	83,9	82,5	78,6
19,6	10,1	11,7	6,0	6,0	6,9	4,8	8,6
21,4	9,9	12,8	6,5	5,6	6,5	4,7	8,8
18,1	10,3	10,9	5,6	6,5	7,3	5,0	8,4
44,4	24,6	37,8	10,8	11,2	18,9	13,0	18,7
48,4	45,4	57,4	41,5	32,3	18,3	27,1	46,4
26 700	30 400	28 200	37 200	37 200	36 000	31 300	29 100
2,0	1,2	1,3	1,3	2,2	1,9	2,7	1,7
2,6	3,8	2,6	4,6	3,8	4,6	2,9	3,2
13,7	8,6	16,8	4,7	29,0	42,2	7,7	13,0
40,8	19,7	37,1	15,4	69,3	24,5
481,0	484,0	615,0	477,0	546,0	474,0	467,0	...
36	52	56	37	56	27	28	...
24,7	33,9	30,0	30,2	30,2	29,3	28,8	...
9,2	11,1	9,0	10,7	10,3	11,0	9,9	...
2,7	3,7	2,9	3,3	3,1	2,5	3,9	3,6
34,6	16,6	31,7	29,7	18,5	27,3	15,7	26,1
35,7	34,6	17,7	36,0	31,4	41,1	42,4	30,7
4,2	5,5	4,1	5,5	5,4	7,1	5,9	5,1
13,1	8,0	11,8	5,6	8,3	6,8	8,6	9,6
15 175	20 750	16 232	20 994	22 524	20 706	17 521	16 452
18,5	18,0	17,6	24,7	18,4	22,2	24,5	22,0

Summas da bilantscha e gudogns da las bancas il 2016

Gruppas da bancas	Dumber d'instituts		Summa da bilantscha en miu. fr.	Profit/Perdita	Effectiv dal persunal in equivalenza a temp cumplain
	1990	2016			
Total	625	261	3 100 833	7 900	120 845
Bancas chantunalas	29	24	553 231	2 783	17 293
Bancas grondas	4	4	1 454 808	1 793	50 399
Bancas reginalas e cassas da spargn	204	62	116 141	418	3 845
Bancas Raiffeisen	2	1	215 262	736	8 868
Ulteriuras bancas	5	14	205 692	946	7 849
Filialas da bancas estras	16	26	75 917	227	1 095
Banchiers privats	22	6	5 942	43	519

Structura da bilantscha da las bancas il 2016

Activas	en %
Total	100
da quai exterior	40,2
Meds liquids	16,8
Pretensiuns visavi bancas	8,7
Pretensiuns visavi clients	18,5
Pretensiuns ipotecaras	31,2
Participaziuns	4,2
Investiziuns realas	0,7
Ulteriuras	19,9
Passivas	
Total	100
da quai exterior	44,5
Duairs visavi bancas	11,4
Duairs da deposits da clients	57,1
Obligaziuns da cassa	0,4
Emprests ed emprests ipotecars	12,9
Ulteriuras	18,3

Curs da devisas en Svizra¹

	2013	2015	2017
\$ 1	0,927	0,963	0,985
¥ 100	0,951	0,795	0,878
€ 1	1,231	1,068	1,112
£ 1	1,450	1,471	1,268

¹ Curs d'acquist da las bancas, media annuala

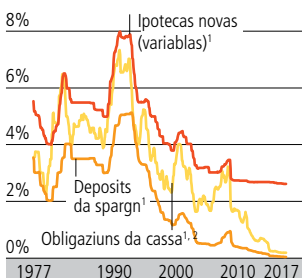
Assicuranzas privatas il 2016

en milliuns francs

Rom d'assicuranza	Premias ¹	Prestaziuns ¹
Total	127 292	82 781
Assicuranza da vita	32 606	30 549
Accidents e donns	46 504	30 643
Reassicuranza	48 183	21 589

¹ En Svizra ed a l'exterior

Tschains

¹ Fin il 2007: valor media da tut las bancas chantunalas, a partir dal 2008: valor media da 60 instituts (incl. tut las bancas chantunalas)

² Fin il 2007: per ina durada da 3–8 onns, a partir dal 2008: per ina durada da 5 onns

Prestaziuns da las assicuranzas il 2016

Pajadas en Svizra en l'assicuranza directa

Rom d'assicuranza	Miu. Fr.	En %
Total	29 539	100
Vita	12 743	43,1
Malsogna	7 793	26,4
Vehichel a motor	3 506	11,9
Accidents	2 007	6,8
Responsabladad civila	937	3,2
Fieu	452	1,5
Ulteriurs	2 101	7,1

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Geld, Banken, Versicherungen

► www.snb.ch (Banca naziunala svizra)

► www.finma.ch (Autoritad federala per la surveglianza dals martgads da finanzas) → Privatversicherungen

Ilis trais nivels dal sistem da la segirtad sociala

Il sistem da la segirezza sociala en Svizra sa lascha preschentar a maun da trais stgalims:

Tar l'emprim stgalim tutga – ultra da la segirada individuala dals custs da viver – il provediment da basa. El è accessibel a tuts e cumpiglia il sistem da furmazion ed il sistem giuridic sco er la segirezza publica.

Il segund stgalim cumpiglia tut las assicuranzas socialas e duai prevegnir a las ristgas en connex cun vegliadetgna, malsogna, invaliditad, dischoccupaziun e maternitad.

Il terz stgalim la finala cumpiglia l'agid social en il senn pli vast. L'agid social economic, che vegn er numnà agid social en il senn pli stretg, è l'ultima part dal sistem da la segirezza sociala. El vegn applitgà pir, cur che autras prestaziuns, p.ex. da las assicuranzas socialas, n'èn betg disponiblas u èn esauridas. Ultra da quai premetta el ch'ils retschaviders da prestaziuns sajan en ina situaziun da basegn: el vegn pajà mo a persunas en relaziuns economicas modestas.

Davant l'agid social economic, er sin il terz stgalim, exista ina retscha d'ulteriuras prestaziuns socialas dependentas d'in basegn. Questas prestaziuns duain impedir ina dependenza da l'agid social economic. Latiers appartegnan las prestaziuns supplementaras, il pajament anticipà d'aliments sco er – sin plaun chantunal – subsidis d'abitar, subsidis a famiglias, subsidis da dischoccupaziun e subsidis da vegliadetgna e d'invaliditad.

Expensas totalas per la segirtad sociala

Per l'onn 2015 han las expensas totalas da la segirtad sociala muntà a 178 milliardas francs. Da questa summa èn vegnidas pajadas 162 milliardas francs per las prestaziuns socialas sco talas. Var quatter tschintgavels da quellas van sin il conto da las assicuranzas socialas (pia il segund nivel dal sistem da la segirtad sociala).

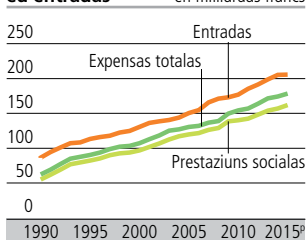
Segirtad sociala: expensas ed entradas

en milliardas francs, senza dumbraziuns dublas

	1990	1995	2000	2010	2015 ^P
Expensas totalas	62,1	90,2	107,1	154,4	178,4
da quai prestaziuns socialas	55,2	82,1	96,6	139,9	161,9
Entradas	86,2	113,3	130,5	176,9	205,9
Expensas totalas en relaziun cun il PIB	17,4	22,3	23,4	25,5	27,6

Segirtad sociala: expensas ed entradas

en milliardas francs

Prestaziuns socialas tenor funcziuns il 2015^P

	en %
Vegliadetgna	42,9
Malsogna, tgira da la sanadad	29,8
Invaliditad	9,1
Survivenza	5,1
Famiglia, uffants	6,1
Dischoccupaziun	3,7
Isolaziun sociala	2,9
Alloschi	0,5

Expensas per tge?

La repartiziun da las prestaziuns socialas sin las singulas ristgas e sin ils singuls basegns (funcziuns da las prestaziuns socialas) è ordvart ineguala: Passa quatter tschintgavels da las prestaziuns socialas van a favur da vegliadetgna, malsogna / provediment da la sanadad ed invaliditad.

Assicuranzas socialas: beneficiaris il 2016

en 1000

AVS: rentas da vegliadetgna	2 285,5	PP: rentas d'invaliditad	119,5
AVS: rentas da survivents	181,8	AI: rentas d'invaliditad	251,7
PS a l'AV ¹	201,1	AI: rentas supplementaras	72,4
PS a l'AS ¹	3,8	PS a l'AI	113,7
PP: rentas da vegliadetgna	745,0	AA ² : rentas da survivents	19,7
PP: rentas per vaivas e vaivs	188,0	AA ² : rentas d'invaliditad	82,1
		ADI ³	331,7

1 Prestaziuns supplementaras a l'assicuranza per la vegliadetgna/assicuranza da survivents

2 Assicuranza d'accidents

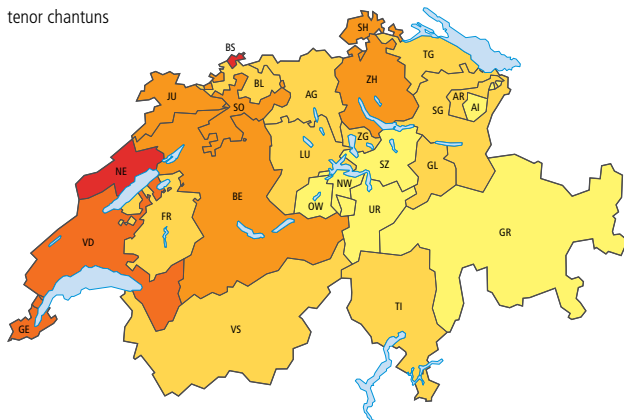
3 Assicuranza da dischoccupads

Assicuranza da malsauns

Las premias chantunalas en media per onn ed assicurà da l'assicuranza da malsauns obligatorica èn s'augmentadas da 2091 a 3442 francs tranter ils onns 2002 e 2016. L'onn 2016 han personas creschidas pajà 4040 francs premia annuala media, giuvens creschids 3555 francs ed uffants 1039 francs. Ins po però constatar grondas differenzas tranter ils chantuns. Il 2016 han ils assicurads pajà en il chantun Basilea-Citad en media ina premia da 4625 francs, en il chantun Appenzell Dadens da 2482 francs.

Quota d'agid social il 2016

tenor chantuns

Quota dals beneficiaris d'agid social da la populaziun residenta, en %

< 1,5
 1,5–2,9
 3,0–4,4
 4,5–5,9
 ≥ 6,0
 CH: 3,3

Augment da las expensas per l'agid social

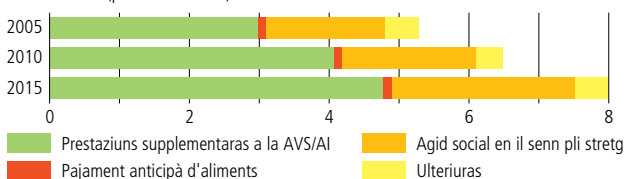
L'onn 2015 èsi vegnì dà ora en Svizra netto 8 milliardas francs per l'agid social en il senn pli vast (s.p.v.), circa 150 milliuns francs dapli che l'onn precedent (+1,9%). 60% da questas expensas èn idas a favur da las prestaziuns supplementaras tar la AVS/AI (4,8 milliardas francs), in ulteriur terz a favur da l'agid social en il senn pli stretg (s.p.s.) (2,6 milliardas francs). Las ulteriuras prestaziuns da l'agid social s.p.v. (subsidis da vegliadetgna e d'invalidad, subsidis da dischoccupaziun, subsidis a famiglias, pajaments anticipads d'aliments e subsidis d'abitar) han importà tut en tut mo 7,3 pertschient da las expensas.

Cun 958 francs per abitant è la media da las expensas annualas per l'agid social s.p.v. stada per 0,8% pli auta che l'onn precedent. Las expensas per retschavider d'agid social s.p.s. èn creschidas per 0,7% da 9786 francs l'onn 2014 a 9854 francs l'onn 2015.

Ils purtaders principals da l'agid social s.p.v. èn ils chantuns. L'onn 2015 han els surpiglià 44,6% da las expensas nettas, 36,9% èn ids a quint da las vischnancas e 17,8% èn vegnids pajads da la Confederaziun.

Expensas nettas per prestaziuns socialas tenor il basegn

En mia. francs (pretschs currentes)

Retschavidras e retschaviders d'agid social

273 273 personas, 3,3% da la populaziun totala, han survegnì agid social il 2016. I dat differenzas considerablas d'ina regiun a l'autra: las quotas las pli autas chatt'ins en citads pli grondas cun in ferm character da center. En questas citads viva in dumber surproporzional da gruppas da personas che basegnan in agid social pli grond. Da quellas gruppas fan part p.ex. personas che educeschan sulettas lur uffants, estras ed esters sco era dischoccupads che han consumà dal tuttafatg

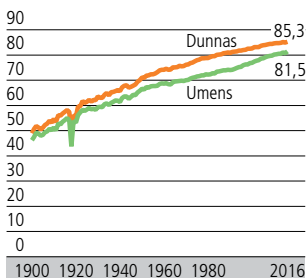
lur dretgs da schurnada. La ristga da stuair dumandar per agid social sa differenziescha fitg tenor la vegliadetgna, la structura da famiglia e la naziunalidad da las personas.

La quota d'agid social la pli auta pertutga uffants e giuvenils sut 18 onns. En general diminuescha la quota cun la vegliadetgna progredinta. La pli bassa è ella tar personas cun passa 65 onns (quota d'agid social da 0,2%) che vegnan sustegnidas dad prestaziuns supplementaras.

Quota d'agid social il 2016 en %

Total	en %
Total	3,3
Classas da vegliadetgna	
0–17 onns	5,3
18–25 onns	3,9
26–35 onns	3,9
36–45 onns	3,8
46–55 onns	3,4
56–64 onns	2,9
65–79 onns	0,2
80 onns e dapli	0,3
Personas da naziunalidad svizra	
Umens	2,4
Dunnas	2,1
Personas da naziunalidad estra	
Umens	6,0
Dunnas	6,6

Aspetativa da vita

L'aspetativa da vita è creschida extraordinariamain l'ultim tschientaner. In motiv per questa creschientscha è cunzunt stada la diminuziun da la mortalitad da poppins e d'uffants pitschens. Er ils ultims onns è l'aspetativa da vita creschida anc vinavant: tar las dunnas è ella s'augmentada per 4,1 onns dapi l'onn 1991, tar ils umens per 7,4 onns (2016). Ils umens moran savens prematuramain (avant il 70. onn da vita) – cunzunt pervia d'accidents, d'effects da violenza, da cancer dal pulmun e da malsognas ischemas dal cor.

Stadi da sanadad 2012

84% dals umens e 81% da las dunnas inditgeschan dal 2012 d'avair ina buna u fitg buna sanadad e be 4% dals umens u da las dunnas sa sentan malsauns u fitg malsauns. Ma betg darar paran problems corporals u psichics temporars d'avair ina influenza negativa sin la lavur e la vita da mintgadi. L'onn 2012 n'avain nus betg pudì ir a lavur durant 13 dis en media u n'eran betg buns da far il perchasa.

Malsognas infectusas¹ il 2016

Infecziuns gastrointestinalas acutas	9 222
Meningitis	50
Epatitis B	44
Tuberculosa	612
AIDS	55

¹ Cas novs da malsogna

Accidents il 2016

	Umens	Dunnas
Accidents da lavur	198 217	67 715
Accidents ordaifer il temp da lavur	313 017	217 575

Impedids¹ il 2016

Grad d'invaliditad	Umens	Dunnas
40 – 49%	5 587	6 581
50 – 59%	15 690	16 055
60 – 69%	7 614	6 779
70 – 100%	88 694	73 603

¹ Retschaviders da rentas da l'Assicuranza d'invaliditad

Raschuns da mort il 2015

	Mortoris		Quota da mortalitad ¹	
	Umens	Dunnas	Umens	Dunnas
Tut las raschuns da mort	32 646	34 960	547,0	367,0
da quai:				
Malsognas infectusas	397	431	6,9	4,4
Malsognas da cancer en total	9 571	7 690	164,0	106,0
Sistem da la circulaziun dal sang	9 715	11 878	154,0	104,0
Malsognas dal cor ischemas	4 001	3 372	64,4	29,4
Malsognas cerebrovascularas	1 455	2 113	22,7	19,4
Organs da respiraziun en total	2 315	2 299	36,7	22,6
Accidents ed intervenziuns violentas	2 299	1 528	44,3	19,1
Accidents en total	1 419	1 179	25,9	12,2
Suicidis	792	279	16,6	5,7

¹ Quota per 100 000 abitants (standardisada tenor vegliadetgna)

Mortalitad da pops

	1970	1980	1990	2000	2010	2016
per 1000 naschientschas vivas	15,1	9,1	6,8	4,9	3,8	3,6

Consum dad alcohol, tubac e drogas illegalas il 2012

Drogas illegalas vegnan consumadas surtut da giuvenils e da giuvens creschids. Dal 2012 han consumà ca. 11% da las personas tranter 15 e 39 onns cannabis. Ord vista da la sanadad publica è però il consum d'alcohol e da tubac bler pli gravant. En tut fimavan dal 2012 ca. 28% da la populaziun; 24% da las dunnas e 32% dals umens. Questas cifras èn sa sbassadas levamain dapi il 1992. Ellas èn dentant restadas constantas dapi la davosa enquista da sanadad dal 2007. La quota da las personas che consumeschan mintga di alcohol è sa sminuida a 13% (1992: 20%). 17% dals umens e 9% da las dunnas consumeschan mintga di alcohol.

Prestaziuns il 2012	en % ¹	
	Umens	Dunnas
Consultaziuns dal medi	70,9	85,7
Dis d'ospitalisaziun	10,2	13,1
Spitex	1,3	4,2

1 Populaziun a partir da 15 onns

Medis e dentists per 100 000 abitants

	1990	2016
Medis cun ina pratica ¹	153	219
Dentists	48	50

1 A partir dal 2008, medis cun actividad principala en il sector ambulat

Rata d'ospitalisaziun en ils ospitals acuts il 2016

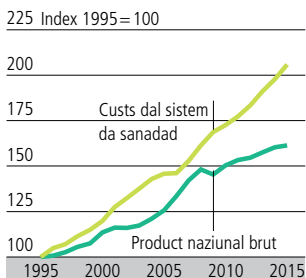
	Total	Umens	Dunnas
15–59 onns	10,4	8,5	12,4
60–79 onns	24,5	27,2	22,0
80+ onns	44,3	50,8	40,5

1 da la gruppa sociala pertutgada

Chasas d'attempads e da tgiras en 1000

	2010	2016
Dumber da clients: en total	138,9	154,0
da quai:		
Clients ≥ 80 onns	105,7	116,3
Umens	26,8	31,4
Dunnas	78,9	84,9

Custs da sanadad

Il 2015 è vegnids impundids 11,9% dal product nazional brut per la sanadad publica; il 1990 mo 8,3%. In motiv principal per quest augment è il svilup da la purschida: p.ex. dapli prestaziuns, spezialisaziun e tecnisaziun, dapli confort. Main impurtant è percenter il fatg che la gliעד vegn pli veglia.

	2005	2015
Total	55 073	77 754
Tractament curativ staziunar	12 665	15 385
Tractament curativ ambulat ¹	13 395	20 916
da quai:		
Ospitals	3 112	6 284
Medis ¹	6 035	9 312
Dentists	3 310	4 068
Reabilitaziun	2 273	3 398
Tgira da lunga durada	11 010	15 128
Servetschs da sustegn ²	1 999	5 490
Bains da sanadad ³	9 945	12 628
da quai:		
Apotecas	5 987	7 007
Medis	2 907	4 064
Prevenziun	1 379	1 873
Administraziun	2 407	2 937

1 Resultat da ina extrapolaziun e betg da ina stimaziun annuala

2 Sco analisas da labor, radiologia, transports

3 Medicaments ed apparats terapeutics

Svilup ad in spazi da furmaziun svizzer

Il sistem da furmaziun svizzer è fermamain marcà dal federalissem. La diversità dals differents systems da furmaziun sa mussa schizunt en la scola obligatorica: Tut tenor chantun datti per il stgalim secundar I dus, trais u quatter differents tips da scola, nua ch'èn dumandadas differentas prestaziuns.

Il sistem da furmaziun svizzer è en svilup. Cun l'armonisaziun da la scola obligatorica vegn prolungà il temp da scola da nov sin indesch onns. En la maiorità dals chantuns èsi ussa obligatoric dad absolver il stgalim prescolar ch'era avant facultativ. Uschia han er ultra da la scola obligatorica gi lieu en ils ultim decennis refurmas da las structuras naziunalas (introducziun da la maturità professiunala, da las scolas autas spezializadas e da las scolas autas pedagogicas e la refurma da Bologna). Questas refurmas demussan er che la dumonda da furmaziun crescha cuntinuadamain.

Scolars e students

Stgalim da scola	Dumber en 1000			Quota da dunnas, en %		
	2000/01	2005/06	2015/16	2000/01	2005/06	2015/16
Total	1 441,7	1 496,1	1 588,8	47,8	48,1	48,5
Scola obligatorica	957,2	957,3	928,3	48,7	48,6	48,5
Prescola (scolina)	156,4	156,1	170,6	48,5	48,4	48,7
Stgalim primar	473,7	454,1	477,6	49,3	49,2	49,1
Stgalim secundar I	278,5	298,4	249,0	49,7	49,6	49,1
Plan d'instrucziun spezial	48,6	48,7	31,1	37,9	37,7	35,1
Stgalim secundar II	315,7	324,5	365,2	47,8	47,5	47,7
Stgalim terziar	160,5	204,7	295,4	41,9	46,8	49,6
Furmaziun professiunala superiura	38,7	38,2	56,6	43,1	43,6	43,6
Scolas autas universitaras	96,7	112,4	145,9	45,6	49,1	50,4
Scolas autas professiunalas (incl. SAP)	25,1	54,1	92,8	25,9	44,4	52,2

Differenzas tranter las schlattainas

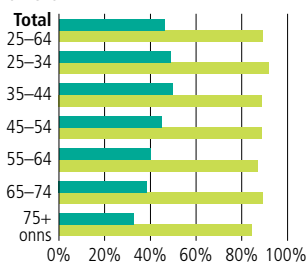
Da l'expansiun da furmaziun dals ultims decennis han profità surtut las dunnas. Oz cumenzan praticamain tuttina bleras dunnas sco umens ina scolaziun postobligatorica e la termineschan era. Entant che omadus seks èn represchentads medemamain en las scolaziuns da las scolas autas ed universitads, anc adina termineschan dapli umens che dunnas ina furmaziun professiunala superiura. Ed ils umens èn en media anc adina pli ditg en scolaziun che dunnas. Percunter mussan las mattas meglras prestaziuns en la scola obligatorica: ellas appartegnan pli darar a classas spezialas e sin il stgalim secundar I frequentan ellas pli savens tips da scola pretensius.

Differenzas ordvart cleras datti anc adina quai che pertutga la tschernia da la direcziun da studi e quai tant en la furmaziun professiunala sco er a las scolas autas. Las branschas vegnan dominadas u da dunnas u dad umens. Quai pon ins attribuir betg il davos a models da pli baud da reparter las rollas da las schlattainas. En la furmaziun professiunala predomineschan ils umens en l'industria ed en il mastergn, las dunnas en la vendita ed en la tgira da la sanadad e dal corp. A las scolas autas prefereschan ils umens plitost ils secturs tecnica, ciencias naturalas ed economia, las dunnas s'interessan plitost per las ciencias umanas, il champ social e l'art appligà.

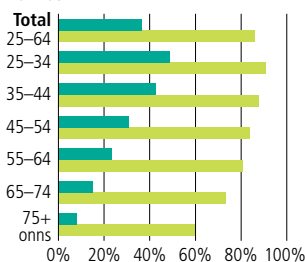
Stadi da furmaziun il 2016

Quota en pertschient da la populaziun

Umens

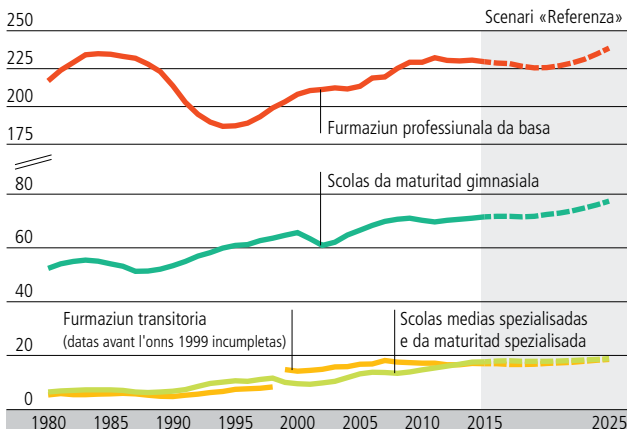
Dunnas

■ Stgalim terziar ■ Stgalim secundar II u pli aut

Scolars sin il stgalim secundar II

En 1000

La participaziun a la furmaziun s'augmenta

La participaziun a la furmaziun sin il stgalim secundar II e surtut sin il stgalim terziar è s'augmentada considerablament ils davos trenta onns. Quai pertutga en spezial era scolaziuns che pussibiliteschan l'access a l'universitad. Uschia è la quota da maturitad (maturitad professionala e maturitad gimnasiala) creschida da 25,7% l'onn 2000 sin 38,1% l'onn 2016 (cun maturitad spezialisada). Il dumber da studentas e students a las scolas autas è dapli che sa dublà tranter ils onns 2000 e 2016. Quai ha da far betg il davos cun la fundaziun da las scolas autas spezialisadas e las scolas autas di pedagogia. Quest svilup empermetta per ils proxims onns in nivel da furmaziun en Svizra per bler pli aut. La part da las personas da 25 fin 64 onns cun ina finiziun da scola terziara dastgass s'augmentar da quasi 40% l'onn 2015 fin 50% l'onn 2027.

Scolaziun terminadas il 2016

	Total	Dunnas en %
Stgalim da scola		
Stgalim secundar II		
Attest. da la matur. gimnasiala	18 629	57,6
Attestats da la maturitad professionala	14 397	46,9
Diploms da la scolaziun prof. ¹	69 015	45,5
Stgalim terziar		
Scolaziun professionala superiura		
Diploms da scolas prof. superiuras	8 470	48,1
Diploms federals	3 473	37,1
Certificats prof. federals	14 402	37,9
Scolas autas spezialisadas		
Diploms	1 024	45,5
Diploms da bachelor	16 240	55,8
Diploms da master	3 972	58,5
Scolas autas universitaras		
Licenziats/diploms	100	86,0
Diploms da bachelor	14 319	52,7
Diploms da master	13 852	51,8
Doctorats	3 936	44,3

1 Incl. attests federals professionals

**Persunas d'instrucziun il 2015/16
Personal da scolas autas il 2016**

	Equivalent en temp cumplain	Dunnas en %
Scola obligatorica ¹	58 124	74,7
Prescola (scolina)	9 075	94,6
Stgalim primar	29 383	82,3
Stgalim secundar I	19 666	54,0
Stgalim secundar II ²	17 227	42,8
Scolas autas universitaras	42 432	44,4
Professurs/professuressas	3 969	22,2
Ulteriurs docents	2 779	28,3
Assistents ³	21 648	43,9
Scolas autas prof. (incl. SAP)	16 846	46,2
Professurs/professuressas	1 804	29,9
Ulteriurs docents	5 860	41,4
Assistents ³	3 997	43,3

1 Senza scolas cun in plan d'instrucziun spezial,
dumbraziun dubla pussibel

2 Scolas d'instrucziun generala e professionala

3 Incl. collavurats scientifics

**Expensas publicas per la furma-
ziun il 2015** en milliardas francs

Total	36,7
da quai salaris per las personas d'instrucziun	24,4
Scola obligatorica (incl. scolina)	16,3
Scolas spezialas	1,9
Scolaziun prof. da basa	3,5
Scolas d'instrucziun generala	2,3
Furmaziun professionala superiura	0,4
Scolas autas universalas	8,0
Incumbensas betg divisiblas	0,6

Perfecziunament

Ins po distinguer tranter duas furmas da perfecziunament: la furmaziun nunformala (frequentar curs, seminaris, instrucziun privata, dietas u conferenzas) e l'emprender informal (emprender cun agid da litteratura spezialisada, d'ina CD-ROM u da confamigliars, etc.). La maiortad da las abitantas e dals abitants en Svizra (bunamain 80% da la populaziun permanenta tranter 25 e 64 onns) ha participà il 2016 ad almain in'activitad da perfecziunament. L'integraziun en il martgà da lavur ed il nivel da furmaziun statan en in connex positiv cun la participaziun ad occurrenzas da perfecziunament.

**In pajais activ en la
perscrutaziun**

L'activitad da perscrutaziun e da svilup (p+s) en in'economia publica è in factur ordvart impurtant. Cun ina quota da p+s da 3,4% dal product naziunal brut (2015) è la Svizra in dals stadis ils pli activs en la perscrutaziun.

Il 2015 èn vegnids impundids en Svizra per p+s 20 milliardas francs. Da quels èn 71% d'attribuir a l'economia privata e 27% a las scolas autas; ils ulteriurs 2% sa repartan sin la Confederaziun e diversas organisaziuns privatas senza intent da gudogn.

Las expensas correspondentas da l'economia privata a l'exteriur importavan l'onn 2015 15,3 milliardas francs ed èn damai bunamain medem autas sco las 15,7 milliardas francs ch'èn vegnidas impundidas a l'intern dal pajais.

► www.statistik.admin.ch →
Statistiken finden → Bildung und
Wissenschaft

Las midadas en la pressa svizra

Dapi la midada dal millienni è il martgà svizzer da gasettas quotidianas sa midà cumplettaimain. En la Svizra tudestga è la gasetta gratuita «20 Minuten» cun 1,3 milliuns lecturas e lecturs per ediziun la pli gronda gasetta dal di. Cun 476 000 lecturas e lecturs è «20 minutes» sa sviluppà er en la Svizra franzosa al titel che vegn legi il pli savens. En la Svizra taliana stat anc ina gasetta cumprada – il «Corriere del Ticino plus» – a la testa da las gasettas quotidianas (102 000 lecturas e lecturs). La «20 minuti» ch'è vegnida lantschada l'onn 2011 ha però gia 88 000 lecturas e lecturs.

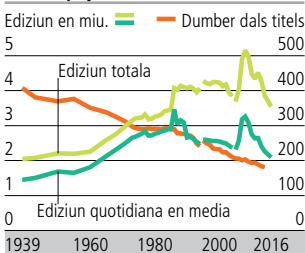
Internet e telefonia mobila

Vers la fin dal 20avel tschientaner ha il progress da la telefonia mobila surpassà quel da l'internet, avant ch'il spustament a l'internet mobil ha cumenzà. Il dumber da las colliaziuns cun telefons mobils è s'augmentà da 0,1 milliuns l'onn 1990 sin 11,7 milliuns la fin da l'onn 2014. La fin da l'onn 2016 importava quest dumber 11,2 milliuns, quai che correspunda a 134 colliaziuns per 100 abitants. Entant ch'il dumber da personas da 14 onns e pli veglias che dovran regularmain l'internet (pliras giadas l'emna) muntava l'onn 1998 anc a 0,7 milliun, è il dumber creschì a 5,7 milliuns a l'inizi dal 2017. La convergenza sa mussa cleramain a maun dal fatg ch'il dumber da contracts da telefonia mobila, che permettan d'acceder a l'internet sur in atatg a bindel lad (3G+), crescha fermamain. Quel è creschì da 2,3 milliuns l'onn 2010 sin 8,4 milliuns l'onn 2016.

Las diesch bibliotecas las pli grondas

L'onn 2016 possedan las diesch bibliotecas cun l'offerta la pli gronda collecziuns che cumpiglian totalmain circa 57,5 milliuns documents.

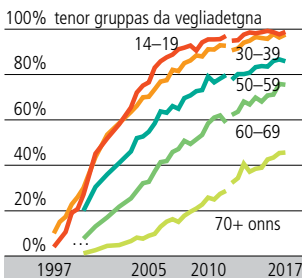
Svilup dal gasettas cunter pajament

Funtauina: Associazion da las medias svizras/WEMF (resguardads èn titels d'interess general che cumparan almain ina giada l'emna)

Internet

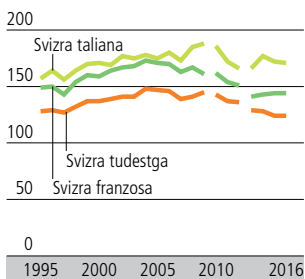
Utilisaders regulars¹

¹ Utilisaziun da l'internet pliras giadas per emna
Funtauinas: Net-Matrix-Base, UST

Utilisaziun da la televisiun

en minutas per di ed abitant

Funtauina: Mediapulse SA; dapi il 2013 Kantar Media, 1983–2012 Telecontrol (basa: populaziun a partir da 3 onns, valur media per di (gli-du))

Utilisaziun dal radio

en minutas per di ed abitant

	2006	2011	2016
Svizra tudestga	102	113	102
Svizra franzosa	97	98	83
Svizra taliana	96	106	104

Funtauina: Mediapulse SA Radiocontrol (basa: populaziun a partir da 15 onns, valur media per di (gli-du))

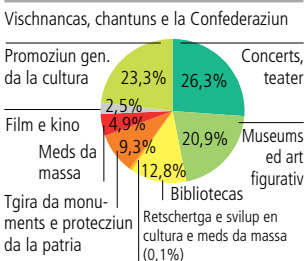
Expensas da las chasadas privatas per la cultura e per las medias

2015 èsi vegnì spendì per la cultura e per las medias circa 15,7 milliards francs per onn (nova metoda da calcular). Quai correspunda a 356 francs per mais e chasada ed importa ca. 6,7% dals custs totals da las expensas da consum. Expensas en il sector da las medias, p.ex. per gasettas, cudeschs, abunaments da televisiun ed internet (abunaments cumbinads) sco er apparats da reproducziun e recepziun furman cun 84% resp. 13,2 milliards francs la pli gronda part da las expensas culturalas. Laschond davent il sector da las medias, avain nus spedi 791 milliuns francs per teaters e per concerts, la segund gronda gruppa dad expensas culturalas.

Finanziaziun da la cultura entras il maun public

L'onn 2015 han la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas spendì pli che in quart da tut las expensas publicas per la cultura en il sector «concert e teater» (757 milliuns francs). Per il sector «museums ed art figurativ» han els impundi 601 milliuns francs. Alura suonan ils secturs «bibliotecas», «tgira da monuments e protecziun da la patria», «Meds da massa» e «Film e Kino» cun contribuziuns da 369, 267, 142 e 73 milliuns francs.

Expensas publicas tenor secturs culturals, 2015

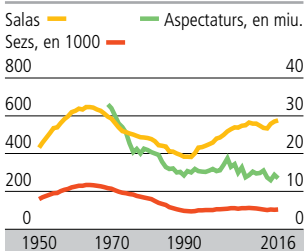

Funtauna: UST/Admin. fed. da finanzas (AFF)

La cinematografia svizra

L'entschatta dals onns 2000 vegnivan mussads en Svizra ca. 1300 films per onn. Oz è quel dumber muntà a 1850. La quota da films svizzers è augmentada da ca. 10% a stgars 16%. La quota dal martgà dals films svizzers importa circa 5% cumpareglià cun il dumber d'entradas.

Kino

Cumportament da cultura e da temp liber

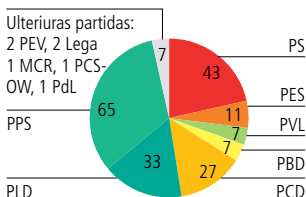
Grondas parts da la populaziun han visità l'onn 2014 museums u exposiziuns (72%), occurrenzas da musica (71%), monuments e lieus istorics (70%), kinos (66%) e preschentaziuns da teater (47%). Esser sez creativ – sco cun chantar (19%) u cun far musica (17%) – è plitgusch derasà damain, esser activ durant il temp liber è percenter savens derasà daplì.

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Kultur, Medien, Informationsgesellschaft, Sport

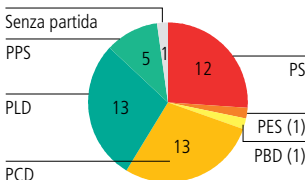
Il sistem politic

La Svizra è dapi il 1848 in stadi federal che cumpiglia 26 chantuns. La regenza (Cussegl federal) è in'autorità collegiala cun set comembers (a partir da l'onn 2016: 2 PLD, 2 PS, 2 PPS, 1 PCD). Ella vegn elegida dal parlament. Quel sa cumpona da duas chombras: dal Cussegl naziunal (represchentanza dal pievel, 200 mandats) e dal Cussegl dals chantuns (represchentanza dals chantuns, 46 mandats). Plinavant influenzeschan vasts dretgs dal pievel (dretg d'iniziativa e da referendum) e votaziuns dal pievel il sistem politic da la Svizra.

Mandats en il Cussegl naziunal il 2015

Mandats en il Cussegl dals chantuns il 2015

Elecziuns dal Cussegl naziunal il 2015

	Fermezza da la partida en %	Mandats	Dunnas	Umens	Dunnas en %
PLD	16,4	33	7	26	21,2
PCD	11,6	27	9	18	33,3
PS	18,8	43	25	18	58,1
PPS	29,4	65	11	54	16,9
PVL	4,6	7	3	4	42,9
PBD	4,1	7	1	6	14,3
PES	7,1	11	5	6	45,5
Pitschnas partidas da dretga ¹	2,6	3	1	2	33,3
Ulterioras partidas ²	5,3	4	2	2	50,0

¹ DS, UDF, Lega (2 mandats, 1 dunna), MCR (1 mandat)

² PEV (2 mandats, 2 dunnas), PCS, PSdL (1 mandat), Sol., gruppas pitschnas (PCS-OW 1 mandat)

Abreviazions vesair sutvart

Elecziuns dal Cussegl naziunal 2015

Tar las elecziuns dal Cussegl naziunal hai dà duas victuras: la PPS che ha cuntanschi cun sias vuschs gudagnadas la fermezza da partida la pli gronda (29,4 %) ch'ina partida ha mai cuntanschi dapi las emprimas elecziuns da proporz l'onn 1919, e la PLD, che ha pudì gudagnar vuschs per l'emprima giada dapi l'onn 1979. Pers han las novas partidas dal center PBD e PVL, ils Verds (PES) e la PCD, ch'è crudada sin il punct il pli bass da fin ussa. Cunquei è la tendenza da las elecziuns dal Cussegl naziunal da l'onn 2011, tenor la quala las novas partidas dal center prosperantas (PVL, PBD) han mitigia la polarisaziun politica, vegnida franada e per part vulvida.

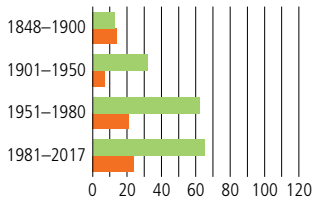
Abreviazions da las partidas

PLD Partida liberaldemocratica svizra ¹	PBD Partida burgais-democratica svizra	PES Partida ecologica svizra
PCD Partida cristiandemocratica svizra	PEV Partida evangelica svizra	DS Democrats svizzers
PS Partida socialdemocratica svizra	PCS Partida cristiansociala	UDF Uniun democratica federala
PPS Partida populara svizra	PVL Partida verd-liberala	Lega Lega dei Ticinesi
	PSdL Partida svizra da la lavur	MCR Mouvement Citoyens Romand
	Sol. Solidarités	

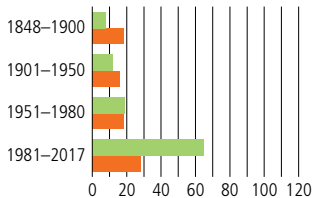
¹ 2009: fusiun da la PLD e da la PLS sut il num «PLD. Ils Liberals»

Votaziuns federalas dal pievel

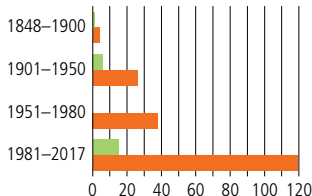
Referendums obligatorics¹

Referendums facultativs

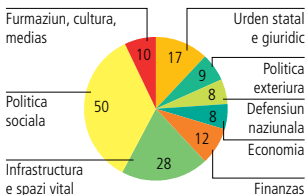
Iniziativas dal pievel²

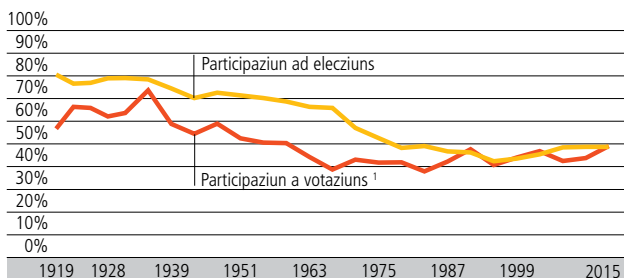
■ Acceptad(a)s ■ Refusad(a)s

1 incl. cuntrapropostas a las iniiziativas dal pievel
2 incl. iniiziativas dal pievel cun cuntrapropostas

Temas 2001–2017

Participaziun ad elecziuns e votaziuns

1 I sa tracta da valurs medias concernent las votaziuns a l'urna che han gi lieu durant la perioda da dus onns avant fin dus onns suenter las elecziuns dal Cussegl naziunal. Fin il 1931 durant la perioda dad in on e mez avant fin in onn e mez suenter las elecziuns, tenor il ritmus da trais onns da quella giada.

Participaziun naziunala a las elecziuns ed a las votaziuns

Dapi l'onn 1919, cur che la participaziun a las elecziuns dal Cussegl naziunal era anc ad 80%, ha gi lieu ina diminuziun cuntinuada fin al nivel bass da 42% ils onns 1990. Dapi lura è vegnì registrà in lev augment da la participaziun. Tar las elecziuns dal Cussegl naziunal è numnadamain vegnì cuntanschì ina participaziun a las elecziuns da 48%. La participaziun a las votaziuns tar projects da votaziun naziunals differescha dentant considerablmain pervia da la gronda diversidad da las dumondas da votaziun. Suenter ina diminuziun cuntinuada da la participaziun fin en ils onns 80, è sa mussada ina stabilisaziun. L'onn 2017 è – cun ina quota da participaziun da 47% – schizunt vegnì registrà in lev augment cumpareglià cun ils onns 90 (43%) e cun ils onns 80 (40%). Cun quai ha la participaziun cuntanschì circa il nivel da las elecziuns.

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Politik

Rendaquints da las administraziuns publicas

en milliardas francs

	Entradas			Expensas			Surplis		
	2000	2010	2016	2000	2010	2016	2000	2010	2016
Total¹	164,4	193,9	215,8	152,6	191,4	213,3	11,8	2,5	2,6
Confederaziun	52,0	63,5	69,4	48,2	60,3	67,5	3,8	3,1	1,9
Chantuns	63,2	77,3	87,3	60,3	76,1	87,0	2,8	1,2	0,3
Vischnancas	42,1	42,7	47,6	40,6	43,2	47,9	1,5	-0,5	-0,3
Assicuranzas socialas	44,9	54,4	62,7	41,6	55,8	62,0	3,4	-1,4	0,7

1 Dumbraziuns dublas betg cuntegnidas en il total

Debts da las administraziuns publicas

en milliardas francs

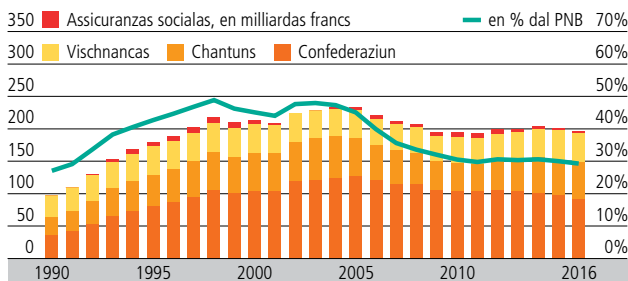
	1990	2000	2010	2014	2015	2016
Total¹	96,9	207,0	185,6	198,9	196,4	192,7
Confederaziun	36,6	104,5	104,0	102,5	98,2	92,7
Chantuns	26,9	58,0	43,4	54,1	54,9	56,2
Vischnancas	33,4	44,4	39,6	43,3	44,5	45,1
Assicuranzas socialas	–	5,7	7,4	3,7	2,6	2,6

Per abitant, en francs² 14 343 28 731 23 584 24 147 23 583 22 886

1 Dumbraziuns dublas betg cuntegnidas en il total

2 Per pretschs currents

Debts da Confederaziun, chantuns e vischnancas

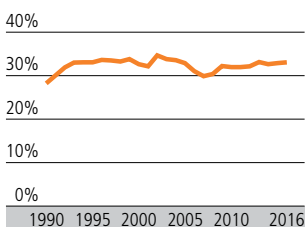

La quota statale mesura las expensas da las chasadas publicas en il pertschient dal product naziunal brut (PNB). Ella cuntegna las expensas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas, sco era quellas da las assicuranzas socialas publicas.

Malgrà in grond augment dapi il 1970 è la quota statale da la Svizra anc adina fitg buna en cumparegliaziun cun l'exteriur: ella ha ina da las pli bassas quotas statalas dals pajais da l'OECD. La gronda part dals pajais europeics ha ina quota considerablamain pli auta.

Quota statale

en % dal PNB

Era la quota da debits en Svizra tenor la definiziun da Maastricht è relativamain bassa cumpareglia cun ils pajais da l'OECD. Quella è però creschida cuntinuadamain tranter il 1990 ed il 2003. Grazia a la recreaziun conjunturala che ha durà fin mez da l'onn 2008, grazia a la distribuziun da las reservas d'aur restantas da la Banca naziunala svizra sco er grazia a differentas mesiras structuralas (tranter auter programs da distgargia, frains als debits ed a las expensas) han las finanzas publicas pudì reducir cuntinuadamain lur indebitaments en la perioda dals onns 2005 fin 2011. Il 2012 è l'indebitament s'augmentà levamain per in tschert temp ed è suenter puspè sa reduci. A la fin da l'onn 2015 importava la quota d'indebitament 30%.

Entradas da las administraziuns publicas

en milliardas francs. Suenter deducziun da las dumbraziuns dublas

	2010	2014	2015
Total	193,9	206,5	214,6
Entradas ordinarias	193,9	206,1	213,9
Entradas dal menaschi	183,0	195,8	203,6
Retgav fiscal	161,5	174,4	180,2
Patentas e concessiuns	3,9	1,7	3,7
Cumpensaziuns	16,6	18,5	18,2
Retgavs divers	0,4	0,7	0,9
Retgavs da transfer	0,5	0,6	0,7
Entradas finanziarias	8,8	8,0	8,2
Entradas d'investiziun	2,1	2,3	2,2
Entradas extraordinarias	0,0	0,4	0,6
Retgavs extraordinaris	0,0	0,3	0,5
Retgavs d'investiziun extraordinaris	0,0	0,1	0,1

Expensas da las administraziuns publicas tenor funcziuns

en milliardas francs. Suenter deducziun da las dumbraziuns dublas

	2010	2014	2015
Total	191,4	207,5	213,1
Administraziun generala	13,9	17,1	18,8
Urden e segirtad publica, defensiu	14,5	15,8	16,1
Furmaziun	32,7	35,9	36,8
Cultura, sport e temp liber, baselgia	5,0	5,3	5,4
Sanadad	11,4	13,9	14,3
Segirezza sociala	75,2	82,1	83,8
Traffic e telecomunicaziun	16,6	16,6	16,9
Protecziun da l'ambient e planificaziun territoriala	5,9	5,9	6,1
Economia publica	7,6	8,2	8,8
Finanzas e taglias	8,7	6,6	6,1

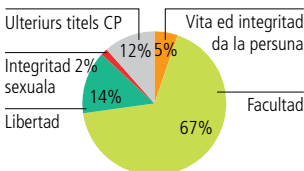
► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Öffentliche Verwaltung und Finanzen

Las cifras davart la criminalità èn mo per part in'expressiun directa dal cumportament real: d'ina vart èn las normas e mesiras penals suttemessas a midadas socialas. Da l'autra vart dependan questas cifras era fermamain da las resursas personalas, da las prioritads da persecuziun, da l'effizienza da la polizia e giustia, sco era da la prontad da la populaziun da denunziar ils delicts. Quant enavant che las cifras davart la criminalità vegnan mintgamai influenzadas da tge motivs, è per regla difficil d'eruir.

Denunzias

L'onn 2016 èn vegnids transmess a la Statistica criminala da la polizia (SCP) en tut 467 731 delicts cunter il Cudesch penal svizzer (CP), 83 268 cunter la Lescha federala da narcotics (LN) e 41 886 cunter la Lescha federala davart las personas estras (LEst). Dals delicts da mazzament han pudì vegnir sclerids 98%, dals delicts da facultad 21%. En il sector da la violenza a chasa èn vegnids registrads 17 685 delicts. La mesadad da quests delicts èn capitads en partenadis. La repartiziun dals accusads tenor nazionalità e status da dimora mussa che 47% dals delicts suttemess al Cudesch da dretg penal e 55% suttemess a la Lescha davart ils meds narcotics. 31% e 22% dals accusads eran esters cun domicili. Quai vul dir ch'ina considerabla part dals delinquents esters è «importada», numnadamain 22% (Cudesch da dretg penal) e 23% (Lescha davart ils meds narcotics). En la domena da la lescha davart esters, 83% da las personas inculpadas na residiavan en Svizra.

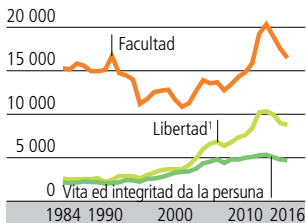
Delicts tenor titels dal cudesch penal 2016

Condemnaziuns

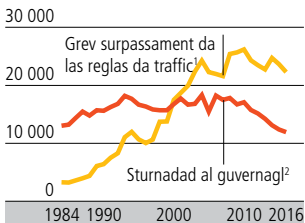
Entant che durant ils onns 1980 èn vegnidas registradas passa 45 000 condemnaziuns da personas creschidas, è quel dumber pli che sa dublegià e cuntanscha l'onn 2016 circa 109 100. Il svilup è fitg different tut tenor la lescha che furma la basa per la condemnaziun. En il sector dal Cudesch penal (CP) è vegni registrà dapi la valor maximala l'onn 2013 ina reducziun dad 11%. Tar la Lescha federala davart traffic sin via (LTV) han las controllas da traffic sin via pli e pli intensivass manà a dapli cas sentenziads, sch'ins contempla las cifras sur in pli lung temp. Il dumber da condemnaziuns è dentant sa stabilisà dapi l'onn 2013. En il sector dals narcotics è la situaziun stabila dapi intgins onns. Suentar in augment cuntinuant dapi l'onn 2000 è il dumber da condemnaziuns pervia da cuntravenziuns cunter la Lescha davart las personas estras sa stabilisà dapli l'onn 2013.

Singuls delicts CP

1 Smanatschas, sforzs, commerzi cun umans, privaziun da la libertad e rapiments, rapiments d'ostagis, violaziuns da domicil

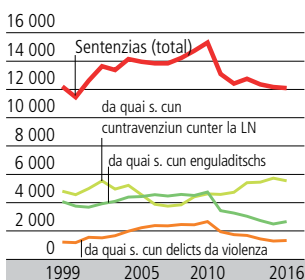
Singuls delicts LTV

1 Art. 90 cifra 2 LTV
2 Cun ina concentrasiun d'alcohol qualifitgada en il sang (Art. 91, al. 1, 2. frasa LTV)

Sentenzias penals cunter juvenils

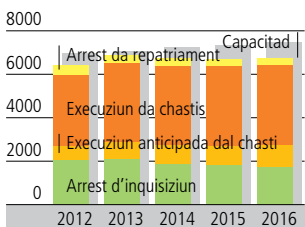
Il svilup da las sentenzias en il sector dal dretg penal per juvenils mussa ina tendenza degressiva (2010 fin 2016: -21%). Il dumber da cas da drogas è s'augmentà, quels dals enguladitschs e dals delicts da violenza èn sa reducidos cleramain. Ils grevs delicts da violenza èn restads stabils sin in nivel bass.

Detenziun

En Svizra devi l'onn 2016 114 instituziuns da detenziun (savens pli pitschnas) cun tut en tut 7493 plazzas. Il di da referenza, ils 7 da settember 2016, eran occupadas 6912 plazzas. La rata totala d'occupaziun era pia 92%. 68% dals 6912 praschuniers sa chattavan en l'execuziun giudiziala, 25% en l'arrest d'inquisiziun, 5% eran arrestads pervia da mesiras repressivas tenor la Lescha federala davart las personas estras ed ils ulteriurs 2% per auters motivs.

Dumber total da praschuniers tenor la furma d'arrest

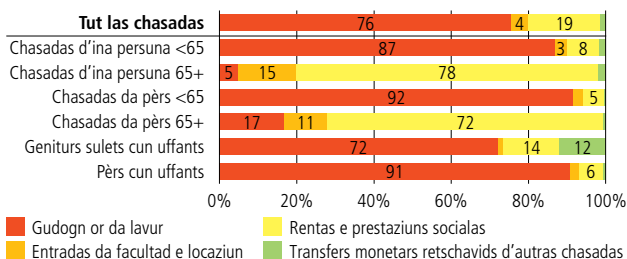

Recidivas

Durant ina perioda da 3 onns (2012 fin 2015) èn daventadas recidivas 19% da las personas accusadas pervi da crims e delicts e 27% dals juvenils. Il pli savens èn daventadas recidivas las personas cun dus u plirs chastis precedents, numnadamain (creschids: 57%; gliעד giuvna: 66%).

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Kriminalität und Strafrecht

Cumposiziun da las entradas bruttas tenor il tip da chasada, 2012–2014

Budget da las chasadas: entradas

Considerond la media da tut las chasadas èn ils gudogns or da lavur cun 76% las entradas principalas d'ina chasada. Er impurtantas èn las entradas da las rentas da l'emprima e da la segunda pitga ed ulteriuras prestaziuns socialas (19%). La part restanta sa cumpona d'entradas da facultad e da transfers monetars retschavids d'autras chasadas.

Il maletg daventa pli differenzià, sch'ins resguarda la structura da las entradas da las chasadas tenor ils tips da chasada. En quel cas sa mussa che domineschan per exempel las entradas da rentas en chasadas a partir da 65 onns. Ils gudogns or da lavur e cunzunt las entradas da facultad giogan però er in'impurtanta rolla.

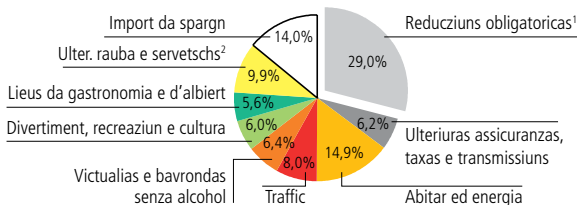
Las entradas che resultan da transfers monetars retschavids d'autras chasadas èn la finala in'impurtanta funtauna d'entradas mo per tips da chasada specifics sco per exempel per geniturs sulets cun uffants, nua ch'ellas importan en media 12%.

Budget da las chasadas: expensas

La structura da las expensas variescha main marcantamain. Il pli grond post furman las deducziuns obligatoricas cun 29% da las entradas bruttas. Il post il pli grond sin il sector da las expensas da consum furman las expensas per abitar cun 15%. Ulteriurs posts pli gronds èn las expensas per victualias e bavrondas senza alcohol, per il traffic, per il divertiment, la recreaziun e la cultura.

Suenter la deducziun da tut las expensas restan en media 14% da las entradas bruttas sco import da spargn. Tut tenor il tip da chasada sa mussan en quel connex però cleras differenzas. Chasadas a partir da 65 onns han en media in import da spargn pli bass che chasadas pli giuvnas. Mintgatant è quel schizunt en il minus. Quai signifitga che las chasadas vivan tranter auter da la facultad.

Cumposiziun dals budgets da tegnairechasa, 2012–2014

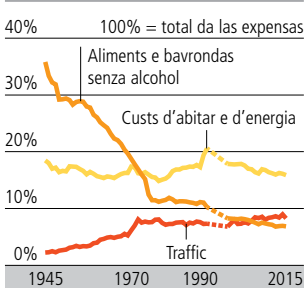
¹ Taglias, contribuziuns d'assicuranza sociala, premias da basa da la cassa da malsauns, transfers ad auters tegnairechasa

² Minus entradas sporadicas

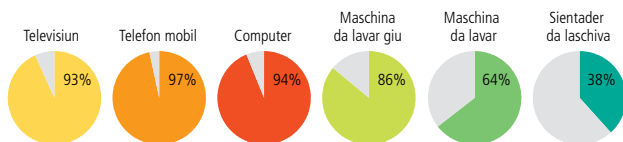
Las expensas da las chasadas en il decurs dal temp

La structura da las expensas da las chasadas è sa midada fitg en il decurs dal temp. Quellas midadas èn cleramain pli grondas che las differenzas tranter las chasadas dad oz. Uschia è per exempel la quota da las expensas per victualias e bavrondas alcoholicas da 35% dal total da las expensas da l'onn 1945 sa reducida oz sin 7%. Percunter è la quota d'autras expensas s'augmentada, sco per exempel quella da las expensas per il traffic da var 2% fin 8%.

Svilup da singulas expensas da las chasadas

Equipament cun singuls bains da consum il 2015

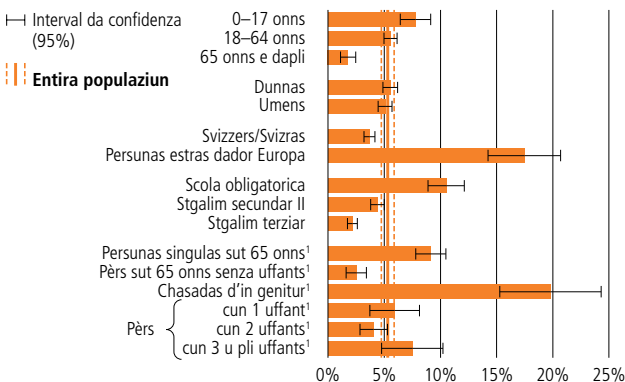

Equipament cun bains da consum

La preschentaziun da l'equipament cun ina schelta da bains da consum stabels mussa che las chasadas svizras èn equipadas detg bain sin il sector da la tecnologia d'infurmaziun. Uschia vivan 94% da tut las personas en ina chasada che dispona d'in computer e passa 97% en ina chasada che dispona d'in telefon mobil. Quellas quotas vegnan a crescer era vinavant: l'onn 1998 vivevan unicamain 55% da tut las personas en ina chasada cun in computer.

Era sin il sector d'apparats per il tegnairechasa sco ina macchina da lavar giu, ina macchina da lavar u ina macchina da sientar po vegnir observà in augment. Entant che vivevan il 2015 passa 86% da tut las personas en ina chasada cun ina macchina da lavar giu, eran quai il 1998 pir 61%.

Quota da las privaziuns materialas tenor diff. characteristics sociodemograficas, 2015

Privaziuns materialas

Betg posseder bains da consum duravels na signifitga betg en mintga cas ch'ins ha renunzià a quels per raschuns finanzialas. 2015 han main che 2% da las persunas che vivan en Svizra stui renunziar ad in computer per raschuns finanzialas e quasi 5% han stui renunziar ad in auto per il diever privat. Ina da las privaziuns pli frequentas è liada a la mancanza da reservas finanzialas: 22% da las persunas che vivan en ina chasada privata na possedevan betg ils meds finanzials per far ina expensa imprevisa da 2500 francs. Gist suenter suondan las privaziuns liadas a las cundiziuns d'abitar: 18% da la populaziun ha vivi en in quartier memia canerus (vischins u canera da la via), 12% en in quartier cun problems da criminalitad, violenza u vandalissem e 12% en in quartier cun problems d'umiditad. Ultra da quai n'han 9% da las persunas betg pudì sa lubir mintg'onn in'emna vacanzas davent da chasa.

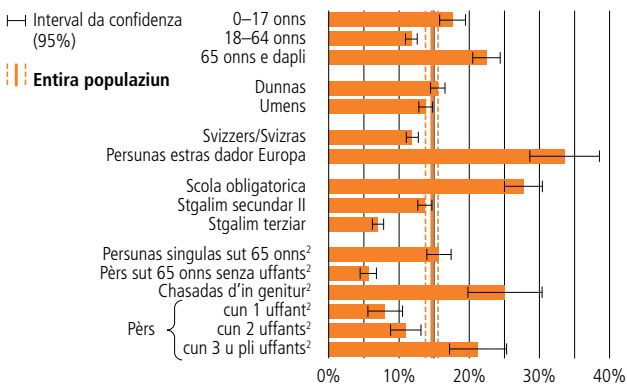
Paupradad e privel da paupradad

L'onn 2015 èn stads pertutgads 7% da la populaziun residenta en chasadas privatas da la paupradad d'entradas. Quai correspunda a 570 000 persunas. Il cunfin da paupradad, che sa basa sin il minimum social d'existenza, importava per ina persuna singula 2239 francs il mais, ubain 3984 francs per dus creschids cun dus uffants. Tenor il concept per identifitgar il privel da paupradad eran 14,6% da la populaziun ubain 1 185 000 persunas periclitadas da daventar paupras. La quota definida per il privel da daventar pauper (60% da las entradas medias d'equivalenza) importava 2506 francs per mais per ina persuna singula, respectivamain 5263 francs per dus creschids cun dus uffants.

Paupradad da persunas che gudognan

Las persunas che vivan en chasadas cun ina importanta participaziun al martgà da lavur han generalmain las quotas da paupradad las pli bassas. L'integraziun gartegiada en il martgà da lavur è per regla ina buna proteccziun cunter la paupradad. Tuttina eran l'onn 2015 3,9% da la populaziun cun gudogn u var 145 000 persunas pertutgadas da paupradad, er sch'ellas gudagnavan. La paupradad da persunas che gudognan po vegnir descritta il meglier en funcziun da la segirezza e malsegirezza da lur situaziun da gudogn a lunga vista: sche las cundiziuns u las furmas da lavur pon vegnir taxadas evidentamain u tendenzialmain sco malsegiras, è er il privel pli grond da daventar pauper.

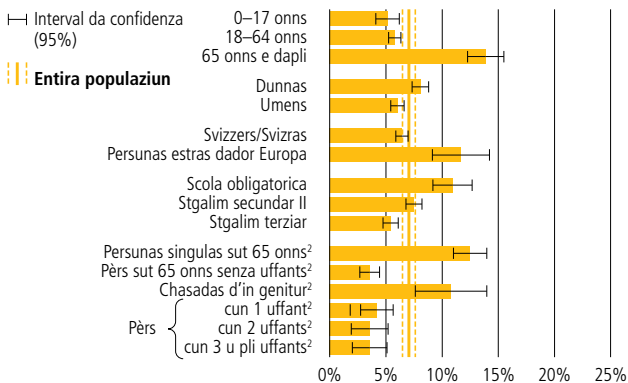
Quota dal privel da paupradad¹ tenor diff. caracteristicas sociodemograficas, 2015

¹ Sa basa sin entradas senza consideraziun da eventual effectiv da la facultad

² Persunas en in tegnairetad cun questas caracteristicas

Quota da paupradad¹ tenor differentas caracteristicas sociodemograficas, 2015

1 Sa basa sin entradas senza consideraziun da eventual effectiv da la facultad

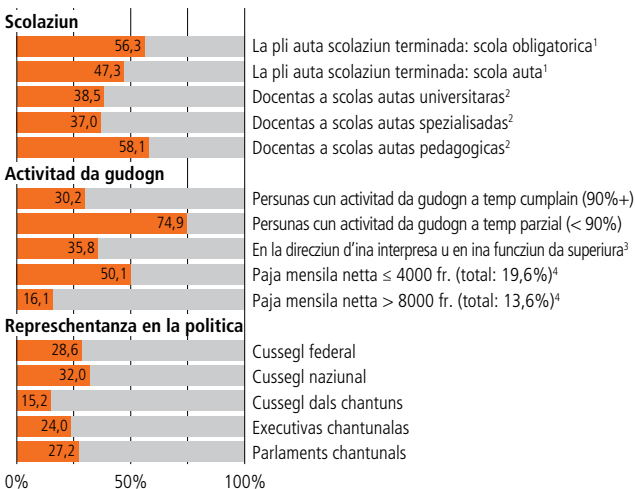
2 Persunas en in tegnaichasa cun questas caracteristicas

Repartiziun ineguala da las entradas

L'inegualitad en la repartiziun da las entradas vegn analisada a basa da las entradas d'equivalenza disponibilas. Quella vegn calculada suandantamain: las expensas obligatoricas vegnan subtrahadas da las entradas bruttas. Las entradas che resultan tras quai vegnan divididas cun la grondezza equivalenta da la chasada. Uschia èn las entradas d'equivalenza disponibilas in indizi per il standard da viver da las singulas persunas independentamain dal tip da chasada, en il qual ellas vivan. L'onn 2015 avevan las persunas las pli ritgas (20% da la populaziun) a disposiziun en media entradas d'equivalenza disponibilas quatter giadas pli autas che las persunas las pli paupras (20% da la populaziun).

Cifras distinctivas davart l'egualitad tranter dunnas ed umens

Quota da dunnas en % (ultim stadi disponibel 2014–2017)

1 Populaziun residenta da 25–64 onns

2 Professuressas, ulteriuras docentas, assistentas e collavuraturas scientificas

3 Lavurantas

4 Persunas che lavuran a temp cumplain, economia cullaviva

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden →

Wirtschaftliche und soziale Situation der Bevölkerung

Essan nus sin la via dal svilup durabel?

1 Satisfacziun dals basegns – quant bain vivain nus oz?

La sanadad da la populaziun sa meglierescha	↗ ↘ ✓	Il dumber da victimas registradas da la polizia che han suffert in grond delict da violenza è diminui	↘ ↙ ✓
La dischoccupaziun tenor ILO s'augmenta	↘ ↙ ✗	Las entradas s'augmentan	↗ ↘ ✓

2 Giustia – co è repartidas las resursas?

L'agid als pajais en svilup s'augmenta	↗ ↘ ✓	La differenza da salaris tranter dunnas ed umens diminuescha plaunsieu	↘ ↙ ✓
La quota da povradad sa diminuescha	↘ ↙ ✓		

3 Mantegniment dal capital – tge laschain nus enavos a noss uffants?

L'abilitad da leger dals juvenils s'è meglierada	↗ ↘ ✓	Il dumber da scenziadas e scenziads crescha	↗ ↘ ✓
Suenter in augment èn ils debits dal stadi puspè sut il nivel da 1992	↘ ↙ ✓	La varietad da las spezias d'utschels cuaders en Svizra chala	↗ ↘ ✗
La cumpart d'investiziuns dal product naziunal brut s'augmenta	↗ ↘ ✓	La surfatscha da terren abità per persuna augmenta	↗ ↘ ✗

4 Distatgament – È noss diever da las resursas anc razional?

Nagin midament significativ da l'intensidad dal traffic da martganzia	↘ → ≈	Il consum d'energia finala per persuna diminuescha	↘ ↙ ✓
La quota dal traffic public s'augmenta	↗ ↘ ✓	L'intensidad materiala sa diminuescha	↘ ↙ ✓

Evoluziun visada

- ↗ Augment
- Stabilisaziun
- ↘ Diminuziun

Evoluziun observada

- ↗ Augment
- Betg midada impurtanta
- ↘ Diminuziun

Qualificaziun da l'evoluziun dapi 1992

- ✓ Positiv (a favur dal svilup duravel)
- ≈ Senza midada
- ✗ Negativ (cunter il svilup duravel)

En la gronda part dals champs da la vita da mintgadi èn vegnids realisads pass en direcziun d'in svilup duravel, ma il medem mument pon ins er constatar tendenzas cuntrarias: d'ina vart han ins pudì meglierar l'effizienz ecologica en varsaquants champs, da l'autra vart è quella savens vegnida cumpensada cun augmentar il consum. In auter problem è l'egalitad tranter las generaziuns: forsa ston las generaziuns futuras patir perquai che nus avain ozendi cundiziuns relativamain favuraivlas. Quasi 20% dals juvenils n'han en lur cumpetenzas da leger gnanc in nivel minim necessari per la vita da mintgadi. E l'augment da la surfatscha da terren abità va per gronda part a cust da la surfatscha dal terren agricul.

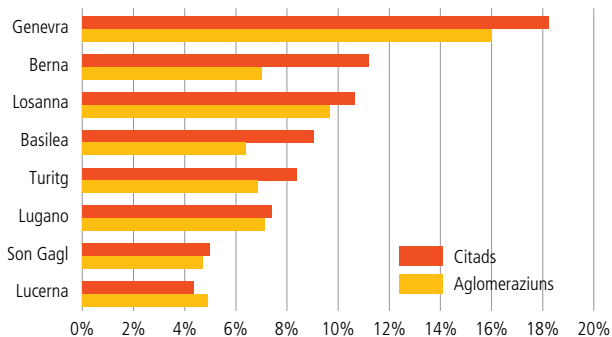
L'impronta ecologica inditgescha il nivel d'exploitaziun ed ils cunfins da las resursas natiralas ch'èn regenerablas. En il 2013 la Svizra dovra pli che trais giadas dapli resursas che quai che stattan a disposiziun en l'entir mund per persuna. Il motiv principal per questa gronda impronta ecologica è il consum d'energia. Sch'ins considerescha la situaziun globala, è il svilup economic savens collià cun in diever intensiv da las resursas natiralas. Quai vul dir: dapli che la glieud gudogna en in pajais e pli gronda che daventa sia impronta ecologica. Australia, ils Stadis Unids da l'America, Canada, Trinidad e Tobago, Mongolia, Kuwait, Katar, Luxemburg, Belgia ed Estonia consumeschan quatter giadas dapli resursas da la capacitad biologica che stat a disposiziun per l'entir mund. En blers pajais dal subcontinent da l'India, en l'Asia dal Sidost ed en l'Africa è il consum marcantamain damain che la media mundiala.

City Statistics: Qualitad da vita en las citads

Il project «City Statistics» (pli baud Urban Audit) ha applitgà il concept da l'OECD davart la qualitad da vita sin nivel urban ed al ha sviluppà vivanant per las citads svizras da City Statistics. I suondan dus indicaturs che servan sco exempel.

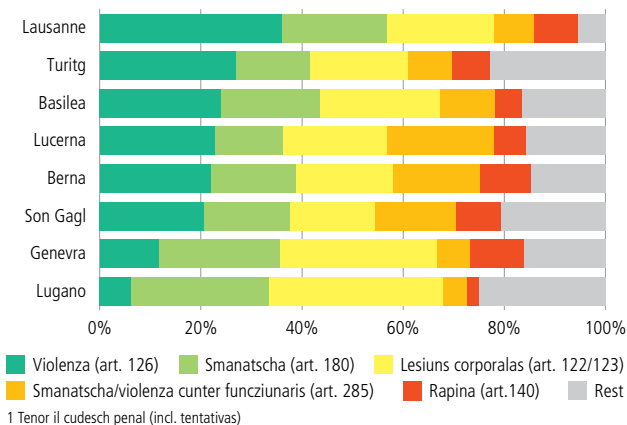
Abitaziuns suroccupadas il 2016

Part da las abitaziuns cun pli che 1 persona per stanza

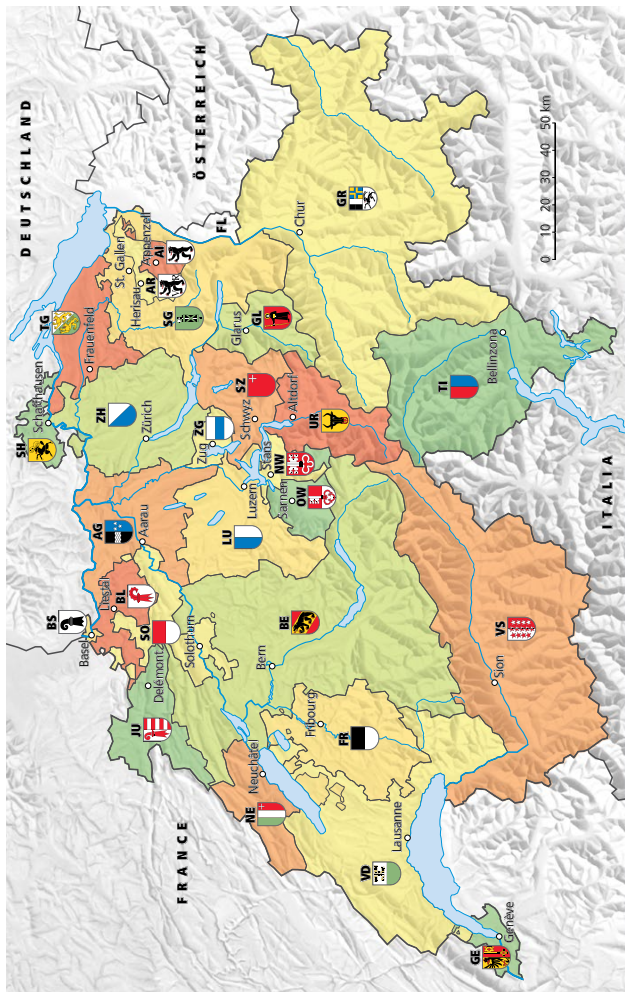
Delicts da violenza il 2016

Part dals delicts da violenza¹ tenor la categoria principala

► www.statistik.admin.ch → Statistiken finden → Querschnittsthemen → City Statistics (Urban Audit)

La Svizra e ses chantuns

26 chantuns
143 districts
2222 vischnancas

Stadi: 1-1-2018

o chapitala dal chantun

Explicaziuns davart las abreviaziuns dals chantuns: cf. tabella p. 4

Annuari statistic da la Svizra 2018

L'Annuari statistic da la Svizra, l'ovra da referenza da la statistica svizra per excellenza, festivescha quest onn sia 125avla ediziun, numnadamain cun ina micro-pagina d'internet www.stat-jahrbuch.ch. L'Annuari preschenta tut las fassetas da la situaziun sociala ed economica en Svizra e cuntegna survistas per illustrar tut ils temas da la statistica publica. Ultra da las infurmaziuns en tudestg ed en franzos, porscha l'Annuari in chapitel cun las infurmaziuns statisticas las pli impurtantas en englais ed en talian.

Edi da l'Uffizi federal da statistica, 664 paginas (lià), fr. 120.—
Da retrair en librerias u directamain tar NZZ Libro, la chasa editura da la Neue Zürcher Zeitung. E-Mail: nzz.libro@nzz.ch

Atlas grafic e statistic da la Svizra 1897–2017

Cun l'ediziun dal «Atlas grafic e statistic da la Svizra», publitgà dal Biro federal da statistica l'onn 1897, cuntanschan las activitads graficas da la statistica en Svizra – ch'era da quel temp anc giuvna – in punct culminant tempriv. Igl è stà l'emprim atlas da la Svizra che ha purschi ina survista da plirs temas. A chaschun dal giubileum da l'Annuari statistic da la Svizra è l'Uffizi federal da statistica sa decidi d'undrar en moda commensurada er l'istorgia da 120 onns da quest'ovra impressiunanta che dat ina invista en la realitad sociala da la Svizra a la fin dal 19avel tschientaner e da facsimilar l'Atlas sco supplement per las abunentas ed ils abunents sco er per las interessentas ed ils interessents da l'Annuari 2018 e cumplettà cun chartas actuals.

Edi da l'Uffizi federal da statistica, 64 paginas (lià), fr. 34.— (TPV excl.). Da retrair da l'Uffizi federal da statistica. L'Atlas po er vegnir empustà sco publicaziun singula. E-Mail: order@bfs.admin.ch

Las paginas d'internet da l'UST www.statistik.ch, che s'adattan cumplainamain als apparats mobils, cuntegnan l'entira purschida online, numnadamain las comunicaziuns da pressa, las publicaziuns, ils resultats detagliads actualisads cuntinuadamain en furma d'indicaturs, graficas, infograficas, tabellas e da datas interactivas ch'ins po telechargiar sco er las chartas ed ils atlas concepids da l'UST. A questa purschida han ins access sut «Catalogs e bancas da datas», «Chattar statisticas». La pagina è disponibla en tudestg, en franzos, en talian ed en englais. Il cuntegn general exista er en rumantsch.

Ulteriuras infurmaziuns:

- Comunicaziuns da pressa sco newsletter: comunicaziun da pressa da l'UST pudais Vos abunar sco newsletter sin Vossa adressa dad e-mail – spert e gratuit. Annunzias a: www.news-stat.admin.ch
- Nov en il portal: las publicaziuns las pli actualas da l'UST enumeradas tenor tematicas. www.statistik.ch → Aktuell → Neues im Portal
- A dumondas specificas respunda il Center d'infurmaziun per statistica, telefon +41 58 463 60 11 ubain e-mail info@bfs.admin.ch